

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Akhaba

«Milletvekilleri, ödeneklerine yaptıkları
zammı «Millet yapar» kampanyasına
bağışlamadılar.» — Gazeteler —

— Arkadaşlaaar!.. Bu hamiyet yarışının adı:
Millet yapar. Milletvekilleri yapar değil!

**PARANIZIN
İSTİKBALİNİZİN
EMNİYETİ**

AKBABA

Yıl: 43 Cilt: 8 Sayı: 23 • Başyazarı: Yusuf Ziya ORTAÇ • 2 Haziran 1965

Yokuşta Kavga Var!

BİZİM yokuşta kavga eksik olmaz. Elli yıl içinde her çeşidini gördüm bunun: Terbiyelisinden, seviyelisinden başka!

Bakarsınız, Bizim Yokuş Sulukule olmuş: Bütün kirli çamşırklar ortada... Bakarsınız, ring olmuş: Savrulan yumruklar çenelerinde...

Meşrutiyet'e kadar, kavga, edebiyat içinde kalmıştır: Eski-yeni kavgası.

Hüseyin Cahit'in en ünlü kitabı, Kavgaların'dır.

Tevfik Fikret'in büyük otoritesi, bu kavgaları sokağa düşmekten korudu yıllarca. O:

Edep olur kişi sermaye-i hayâsı kadar

Demişti. Arkadaşları bu emre uyular.

Ama Mehmet Akif, bu eğilmez adama:

..... biraz bol para ver,
Hiç utanmaz protestanlara zan-
göçlük eder!

Deyince, o da «Molla Sırat» yazdı...

İlk sopalı tartışma, galiba Ahmet Mithat efendinin Lâstik Sa-it'i Bizim Yokuş'ta kovalaması ile başlamıştır.

Sonra kim kiminle dövüştü bilmiyorum. Ama, Faliş Rifkî Atay'ın, Vakit matbaası önünde üstüne saldıran Velit Ebüzziya'yı iki yumrukle püskürttüğünü hatırlarım!

İster fikir tartışması olsun, ister sanat, ister politika. İkinci yazıdan sonra kenu kaybolur: Ortada, lekelenmedik yönü kalmamış iki perişan adam görürüz.

Fransız şairi Jean Cocteau'nun yaşı üstüne başlayan kavga, daha ilk yazıda şu başlığı almıştı: «Ya seydi!»

Bir tek kelime Ahmet Haşim'i çıldırtmağa yetmiştir. Ertesi gün, Peyami'nin portresini şöyle okuduk:

«Çekirge vücuduna takılmış, bostan korkuluklarından aşırma bu ölü at kafası!»

Büyük şairimiz Abdülhak Hâmit, sahiden bir Avrupalı centilmendi. Ama, kendisine satanlara iki mısra ile verdiği cevap, ne Makber şairine yakışır, ne Londra elçisine:

Yayımlı asmadan evvelce ben
attım okumu,
Bunu inkâr ediyorlarsa yesinler...

Mısraı, pis bir kafiye ile kirlenmemiş, bir notla «Elmânâ fi batnı» şair: Mâna şairin karnıdadır» demişti!

Meşrutiyetin basın dünyasına getirdiği gazete isimleri bile, bizim yokuşun o günkü havasını anlatmağa yeter: Bomba, Silâh, Süngü hatırımda kalan üç gazete adıdır. Eşek te bir mizah gazetesinin ismi!

O günlerde zorbalaşan İttihat ve Terakki'ye karşı, Tevfik Fikret, mısraların kılıçlarını çekmişti:

Kopsun sana meyyal-i tahakküm
eğilen ser,
Kopsun seni bir hak diye alkışlı-
layan eller!

Politikamın ağzı, ertesi gün aynı sesle ona cevap verdi:

Kopsun seni Fikret diye alkışlı-
yan eller!

Edebiyat dünyamızın, en unu-

tulmaz kavgalarından biri de Hüseyin Rahmi Gürpınar'la Ali Naci Karacan arasında geçmiştir. O tanıdığım en ince, en kibar, en utangaç edebiyat adamımız Hüseyin Rahmi, daha ikinci cevabında, Ali Naci'ye: «Eşekçi Acem» demiş, ondan da şu kötü cevabı almıştır: «Ben eşekleri İran'dan getirmedim, burada buldum!»

Cumhuriyetten sonra, tartışma dili değişmemiştir. Tasvir-i Efkar başyazarının Avrupada şapka giydiğini, domuz eti yiyip şarap içtiğini Halk partili kalemlerden öğrenmiştik!

Ahmet Haşim'le Nazım Hikmet arasındaki manzum sövüşme, hepsinden acı bir komedidir.

Nazım, portreler yazıyordu.

Bir tanesi de Haşim'di bunların. İçinde: «Sarhoş sofralarında Arabistan fıstığı satan» mısraı vardı: «Russel kuşağı» «Uşakların uşağı» vardı!

Şair çıldırdı bunu okuyunca... Ve o da taşladı Nazım'ın. Kabaca, delice, terbiyesizce:

Ecdadı dönmedir, kendisi dönek,
Anası orospu, babası pezevenk!

Ertesi gün, Ahmet Haşim'e şu haberi ulaştırdılar Nazım'dan:

«Bir kadına, benim yüzümden orospu dediği için, onu, Kadıköy iskelesinde, vapurdan çıkar-ken, yolcular önünde yakasından tutup tokathyacagım!»

Haşim sahiden korkmuştu. Tokatlanmaktan değil, Kadıköy iskelesinde, yolcular önünde, yakasından tutulup tokatlanmaktan...

Bir dostuna koştı. Tanınmış bir destuna, politikamın ön safında bir dostuna. Her akşam Gazi'nin sofrasında oturan bir dostuna:

— Senden bir ricam var, dedi ağlarcasına...

Ricası şuydu Haşim'in: Nazım Hikmet'i istiklâl mahkemesine verdirip astırmak!

Bunu sahiden söylüyordu, inanarak söylüyordu. Böyle şey olur sanacak kadar çocuktu Haşim...

Dostu gülerек sordu:

— Pekli söylüyeyim ama, neden assınlar?... Suçu ne şairin?

— Komünist!

— Allah, Allah, dedi arkadaş... Bizim memleketimizde hursız var mı?

— Var.

— Casus var mı?

— Var.

— Eh, bir tane de komünist olsun, ne çıkar?

Haşim, acı bir kahkaha çınlattı:

— Maşallah beyefendi. Sizin başınızda bir tane bit bulunsa, ne çıkar, bir tane de bitimiz bulunsun diye okşar mısınız onu?

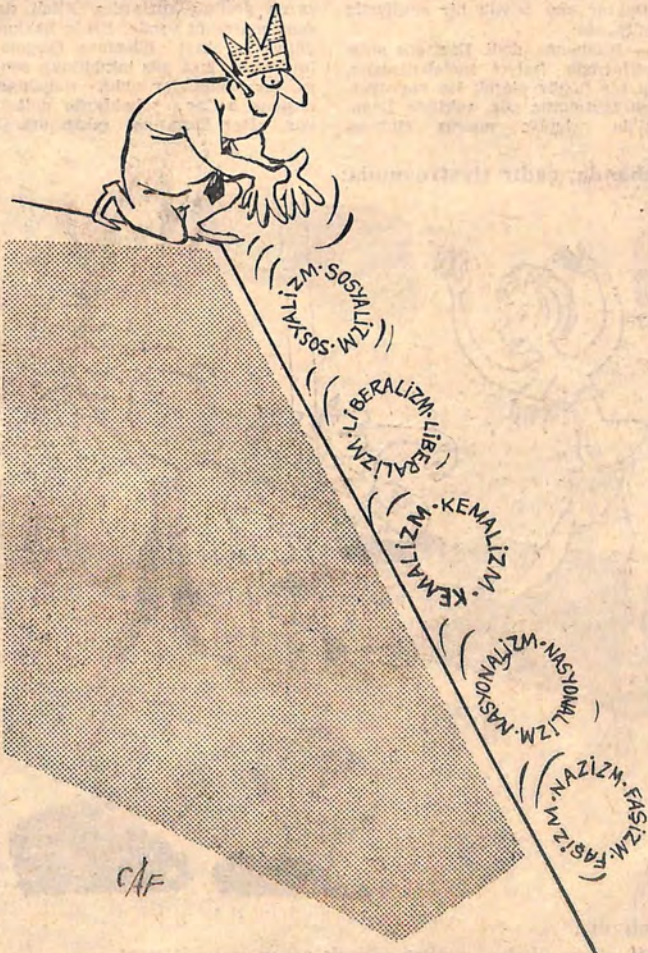
Nazım Hikmet, Ahmet Haşim'i tokatlamadı Kadıköy iskelesinde... Ama Bizim Yokuş'ta, bir şairin annesine ilk defa «O-rospu» dendi.

Meşrutiyet oldu, Cumhuriyet oldu, Devrimler oldu, Demokrasi oldu, İhtilâl oldu... Pekiyi, Basın ne oldu, basın?

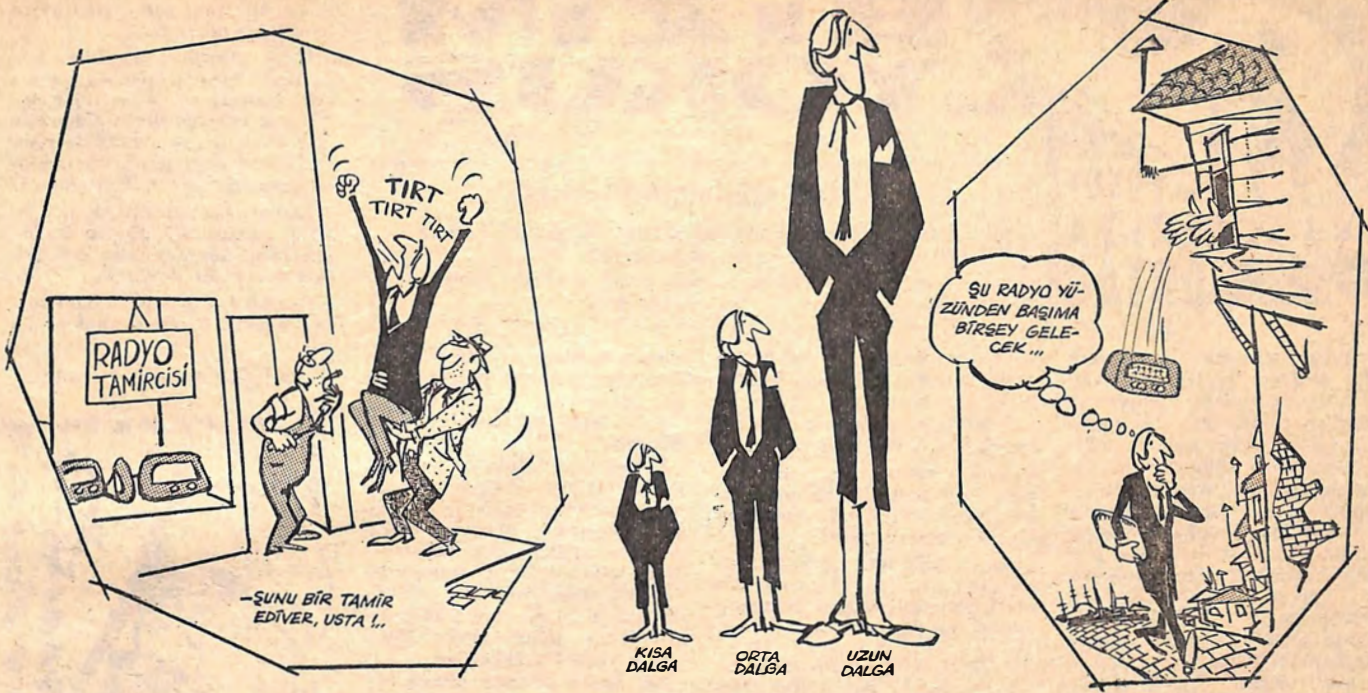
Hâlâ, kalemin biri: Deyyus, öbürü: Fahişe diye bağırıyor.

Kavgalar olacaktır elbet. Yaşadıkça kavga edeceğiz. Yalnız ölümler kavga etmez... Ama, siz söyleyiniz bana dostlarım: Yaşamak mı bu?

Yusuf Ziya ORTAÇ

Basın — Bizim yokuşta bu yuvarlak lâflar iyi yuvarlanıyor!

münist.. Aptesanenin sifonuna bak-tım, vallahi o da komünist!
Doktor, gülümsüyerek asistana döndü:

— Necdet bey, lütfen bakın fişle-re.. Ziya beye kimin gözünü tak-mıştık?

— Hatırlımda kaldığına göre Naz-mi'nin gözünü yakmıştık efendim.

— Hangi Nazmi'nin?..

— Hani efendim, Şenyuva apart-manının 6 numarasında oturan A-merikalılar yok mu?..

— Haaa, şu heykelli apartmanı söylüyorsunuz değil mi?

— Evet.. Nazmi o Amerikalıların yanında çalışıyordu.

— Ne iş yapıyordu orada?..

— Onların köpeğine kasaptan ke-mik falan alırdı. Ev içinde getir gö-tür işleri.. Yani bir çeşit usaklık.. Ölmeden önce de göz bankasına satmıştı gözünü..

— Anlaşıldı.. Ziya beyin her şeyi komünist olarak görmesi, bu ba-kımdan normaldir.

Hastaya döndü:

— Hiç merak etmeyin efendim, dedi. Gözünüzdeki bu ârıza - ki ilmi tâbiri galatı ru'yettir - çok kısa za-manda geçecektir. Siz de hakikat-leri olduğu gibi göreceksiniz.. Ben şimdi size bir ilaç yazayım. Hem gözün kanlanmasını önliyecek, hem de ağrıları giderecektir..

Oturup reçeteyi yazdıktan sonra, hastayı savdı. Bir sigara yakıp ken-dini koltuğa attı:

— Sabahtanberi çalış, çalış ça-lış... Sonra, yemek bile yemeden, tekrar ameliyata gir.. Delinin gözü-nü Veliye, Velinin gözünü deliye tak.. Çekilir iş mi bu?..

Adnan VELİ

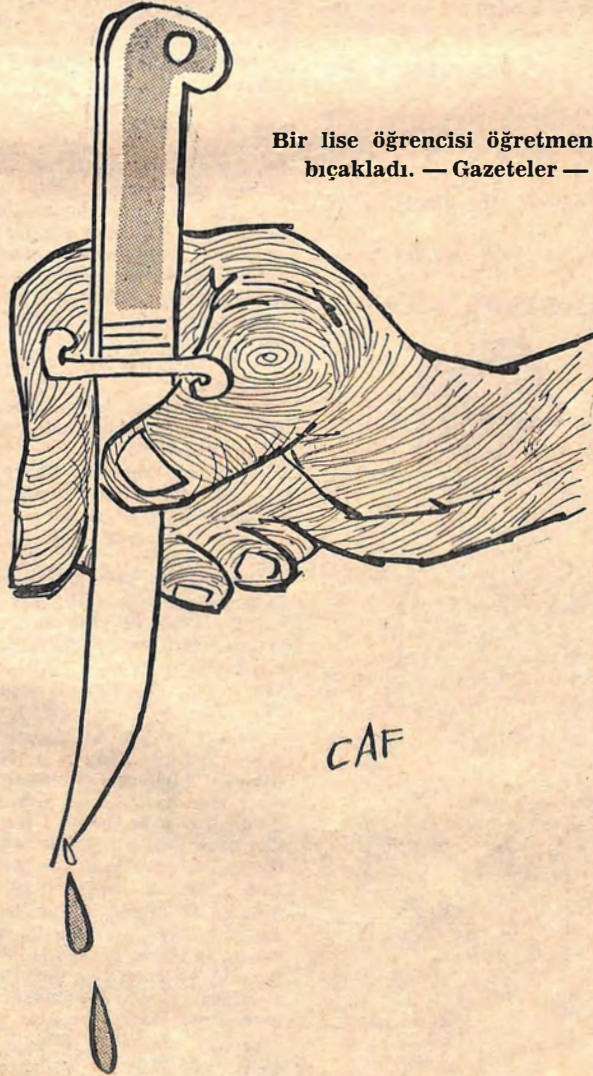
✱

Demir perde sayısı

Demir perde sayımız bir mizah şaheseri olacaktır.

Hiç işitilmemiş, birbirinden güzel Demir perde fıkraları, Demir perde karikatürleri ile AKBABA, çok gü-zel bir özel sayı hazırlıyor!

Bir lise öğrencisi öğretmenini bıçakladı. — Gazeteler —

Kaleminden kan damlıyor!

Çook!

Çok insan adamdı, çook!
Vapurdaydı. Ansızın birinin denize düştüğünü gördü.

Adam imdat isteye isteye boğuluyordu.

Hemen koştu ve...

Ve geminin bayrağını yarı-ya indirdi!

Çok merhametli adamdı, çook!

Kapısına bir yoksul gel-mişt:

«O kadar açım ki beyefen-di, şu bahçenizdeki otları bile yiyebilirim» dedi.

Bizimki adamcağıza çok acımıştı, çook. Elinden tut-tu ve... Arka tarafa götürdü: «Bu otlar daha gür, yiye-cekse bunları ye!» dedi.

Çok nazik, çok iyiliksever adamdı, çook!

Yanında kimse yokken bile esnerken eliyle ağzını kapar, radyoda güzel bir melodi çal-dı mıydı herkes dinlesin diye ardına kadar açardı. Hele yolda yalnız, arkadaşsız bir kadın görmesin, onlara gide-cekleri yere kadar arkadaş-lık eder, canları sıkılmasın diye romantik konuşmalar yapardı!

Çok namuslu adamdı, çook!

Otobüste biletcı kendisine bilet almamış gibi baksa o da ona bilet almış gibi bakar ve kontrolör gelince hiç ses etmeden, uslu uslu biletini alırdı!

Erhan TIĞLI

BİZİM YOKUŞ

Mizah edebiyatına giriş

Mizah edebiyatına pek tatlı girdim: İlk yazıma karşılık, Sedat Simavi'den bir okka şeker alarak!.. İkinci Dünya Savaşının sona erdiği o çöküş günlerinde, hem düşünüyör, hem kaşınıyorduk!

BİZ yürüyen insanlardık eskiden. Ne trolleybüs vardı, ne dolmuş. Vapurdan Köprüye çıktım mı, her sabah koşar adım giderdim mektebe: Eminönü'nden Sultanhamam'ına, Fincancılar yokuşundan Süleymaniye'ye, Bozdoğan kemerinden Vefa'ya... Çağaloğlu'ndaki İctihat Evi'ne, Sultanahmet'teki Türk Yurdu'na, Nuruosmaniye'deki Servet-i Fünun'a tek taşıt, pabuçlarımdı!

Yaza yeni giriyorduk. Belki Nisan, belki Mayıs. Erguvan pembesi bir akşam Haliç'i buğulamıştı. Köprü'nün sol yaya geçidinden Karaköy'e doğru gidiyordum. Biri koluma giriverdi an sızın:

— Pek dalgınsınız!

Sedat Simavi beydi bu. Henüz basın dünyasına ayak basmamıştı. Eğlence yerlerindendi dostluğumuz, Tepebaşı bahçesinde, Taksim bahçesinde başlamış tesadüflerin dostluğu...

Ne kadar güzel giyinirdi, bilemezsiniz. Az züppe, çok şık!

— Ben de sizi arıyordum, dedi Sedat.

Karaköy'e, sonradan postahane olan Cenyö'nün önüne gelmiştik.

— Şurada birer bira içelim mi?..

Cenyö, öğleyin zengin lokantası, akşam kibar meyhanesidir.

— Bir mecmua hazırlıyorum, dedi gözleri, yanakları gülererek... Bir mizah mecmuası.. Diken!

— Yaaa, tebrik ederim.. Üğurlu olsun.

— Siz de yardım edeceksiniz bana...

— Ben mi?

Sahiden şaşırmıştım. Ama o, yüzünde hâlâ iymser gülüşünün çizgileri, rahattı, telâşsızdı.

— Evet, siz... Mizahî manzumeler istiyorum sizden!

— Hiç böyle bir şey düşünmedim, hiç böyle bir şey denemedim Sedat bey... Nerden geldi aklınıza?

Sinirlenmişim âdeta. Bu, şairliğime saygısızlığı benim... Ama Sedat Simavi, tatlı bir mutluluk içinde, farkında bile değildi öfkemin.

— Ömer Seyfettin bey söyleydi... O da minik hikâyeler yazacak, imzası ile... Sizin için «Türkçe'nin canbazıdır, kafiyelelere taklalar attırır» dedi...

Güldüm. Güldü.

— Söz mü?

— Bilmem.. Deneyim.

Bana bulunduğu adresi verdi: Divanyolu'nda, şimdi Sağlık Müzesi olan binadaydı. Bir dernekti burası o zamanlar. Adını

iyi hatırlayamıyorum şimdi: Ya Milli Müdafaa Derneği idi, ya Malûl Gaziler...

Ertesi gün, Toprak sokakta karşılaştık Ömer Seyfettin'le:

— Yaz cancağazım, diyordu, yaz.. Sen, hem iyi şair olamıyacak, hem iyi mizah muharriri olacak kadar zekisin...

Sonra önündeki Türk Yurdu'nu açtı, kolu havada, kirpiksiz mavi gözlerini süzerek iki mısra okudu son şiirinden:

Şair! Kadın kalbi sıcak bir mabet değil,
Her yolcuyla sarhoş eden bir meyhanedir!

— Güzeel... Ama zekânın güzeli, kalbin değil... İçinden gelmiyor bu ses, kafandan geliyor cancağazım!

Cenap da senin gibidiri:

Düşmüştü siyeh berk-i şebe
Şebnem gibi titrerdi kamer
leyl üzerinde!

Ne olmuş, ne olmuş, ne olmuş?..

Gecenin siyah yaprağına bir

Üstad Cem'in fırçasile:

Sedat Simavi

gümüş damlası çiy düşmüş, bu gümüş çiy damlası da karanlıkta titreyen ayıms!

Şair değil, kuyumcubaşı cancağazım!

Ertesi gün, Diken'e gittim. Pencerelelerinin önünde, odanın bütün cephesini kaplayan bir masa uzanıyordu. Masanın üstünde fırçalar, kalemler, boyalar... Sonra pegeli kadın resimleri.. İskarpinli kadın bacakları... Sonra bir küfeli çocuk, bir sakallı hoca.. Sonra sülüs, nesih, tâlik, çeşitli yazılarla Diken'ler...

Bir başka masada, çenesi birkaç kat beyaz tülbentle sarılmış, gözleri ışıltı ışıltı, çocukluktan gençliğe henüz ilk adımı atmış biri. Sessiz, kendi halinde, ara sıra kaçamak gözlerle bize bakarak çalışıyordu. Bu isimsiz adam, yarının ünlü karikatürcüsü Ramiz'di!

Ona bir manzume getirmiştim: Diken diyor ki...

Son derece sevinmişti Sedat. Gitmek için uzattığım eli sevgi ile sıkı sıkı tutarak sordu:

— Ne takdim edeyim size?.. Üç lira mı, bir okka şeker mi?

Şeker, karaborsada bile bulunmaz olmuştu o günlerde... İstanbul, yalnız düşünenler değil, kaşmanlar şehri idi tathısızlıktan!

— Aman Sedat bey, dedim, şeker ver...

Sedat Simavi, kırmızı bir kâğıda sarılmış paketi gülümseyerek uzattı.

— Cidden teşekkür ederim...

— Ben de... İkinci yazınızı geciktirmezsiniz, değil mi?

— Geciktirmem... Siz beğendikten sonra!

Mizah edebiyatına böyle şekerle başladım, tatlı tatlı!

Artık Diken'in her sayısında imzam vardı Bir «Eski-Yeni» serisi tutturmuştum: Eski erkek, yeni erkek... Eski kadın, yeni kadın... Eski şair, yeni şair...

İctihat Evi'nin bir katına taşınmıştı Diken. Ömer Seyfettin fıkramsı hikâyecikler yazıyordu. Sonraları Reşat Nuri Güntekin de girdi yazı kadrosuna. Karikatür, Cem gibi bir üstad vermişti ama, henüz yeni idi bizde... Sedat Simavi, Sedat Nuri, Ramiz, bir de Ahmet imzası ile çok başarılı portreler çizen bir genç vardı, Beylerbeyi'li. Talât Paşa'nın, Enver Paşa'nın, Sait Halim Paşa'nın en güzel karikatürleri onun fırçasından çıkmıştı.

Sedat, Sekeriya Sertel'le ortaklı Diken'de... Çok sürmedi bu ikili şirket, hemen ayrıldılar...

Yeni idare evi «Servet-i Fünun» matbaasındaki bizim eski oda-

mızdı. Bir yeni dergi daha hazırlıyorduk erada: İnci...

İnci, şimdiki Hayat'ın, eski harflerle basılan kırkbeş yıl önceki benzeri idi. Klışeciliğin henüz tek renkten öteye gidemediği o günlerde, taş baskı ile renk verilirdi resimlere.. Açıkçası, matbaacılığımız taş devrinde idi!

Bunları taşta Sedat Simavi işlerdi, sabahtan akşama kadar göz nuru dökerek, alın teri dökerek, açlığını unutarak...

Bugünkü, Hürriyet matbaasının temel harcı, o günkü göz

Üstad Simavi'nin fırçasile:

Cem

nurları, alın terleri ile yoğrulmuştur.

Sedat'ın bir merakı vardı: Yazıya resim değil, resme yazı isterdi daima. Güzel bir fotoğraf, güzel bir desen buldu mu, gülümseyerek gelirdi yanıma:

— Yusuf, şuna bir şiir yazsana... Bak, ne güzel göl.. Ne güzel kır.. Şu salkım söğüt'ün dökülüğü.. Şu sudaki halkalar...

Bazı bu, kucağındaki, gözleri hazzdan süzölmüş kediyi okşayan bir kadın olurdu, bazı bir demet gül, bazı bir kuş...

Bir gün, matbaadan içeri girerken, öfkeli öfkeli, Ahmet İhsan çıktı karşıma:

— Sana dargınım... Dargın!.. Servet-i Fünun'u şu İnci gibi yapsan olmaz mıydı?

— İnci'yi yapan ben değilim ki beyefendi, Sedat Simavi, dedim... Siz, iki liralık renkli mürekkebi, üç liralık klışeyi esirgedikten sonra ben ne yapabilirim?

Bir şeyler homurdana homurdana yürüdü gitti...

Ne güzel hicvetmiştir onu Fazıl Ahmet:

Ahmet İhsan poker oynar nasıl oynarsa sabi,
Kazanırken asabı kaybediyorken asabı!

Yusuf Ziya ORTACI

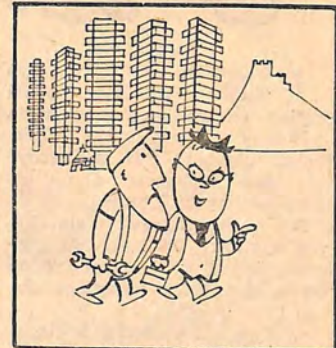
Emekçi — Şu son yıllarda kaç seçim gördük Bay Rufat?

— Milletvekillerini seçtik, senatörleri seçtik, bu yıl gene milletvekillerini seçeceğiz...

— Bundan sonra her yıl bir seçim varmış: Hiç durmadan belediye üyesi seç, milletvekili seç, senatör seç...

Bay Rufat — Peki dostum, bu kadar seçim ortasında istikbalimizi seçebiliyor musun?

DAYIM:
— Seni yengen değil, ben çağırttım, dedi. Görüşülecek önemli bir işim var.

Boğazdaki yalınsının geniş, güzel döşenmiş salonunda idik. Vakit akşamdı. Büyük şöminede kuru kütükler alev alev yaşıyorlardı. Koltuklarımızı ateşin karşısına çekirmiş, ellerimizde birer viski bardağı, yemeği bekleyerek konuşuyorduk. Bugüne kadar beni adam yerine bile koymamış olan dayımın gözünde, böyle, kendisiyle önemli işler görüşülecek derecede ehemmiyet kazanmamın mânası ne idi acaba?

— Hayrola Dayı?
— Biraz sonra anlatırım. Nasıl, viskiyi beğendin mi?
— Enfes...
— Piyasadaki harcı âlem markalarından değildir. Ben Amerikalılardan, yani kara borsadan alıyorum.

Siz verdiğim cevaba bakmayın, benim gibi bir gazete muhabirine viski içmek ancak yılda iki, üç defa, o da gazetemin yoladığı ziyafetlerde nasip olurken bu pahalı içkinin cinsini ayırmama imkân yoktu tabii. Hoş, daha dört sene önce Ticaret Odası'nda alelade bir küçük memur olan dayımın da böyle bir tefriki yapamaması lâzımdı ama demek Allah O'na viski nevini anlamakta fevkalâde bir kabiliyet ihsan etmişti.

Dayım, içkisinden yeni bir yudum aldıktan sonra günün bütün yorgunluklarını çıkarırcasına uzun bir (Ooooooh) çekti. Sonra gözlerini yüzüme dikti. Sanki beni ilk defa görüyormuş gibi uzun uzun baktı. Kendi kendime:

— Hah, dedim, beni çağırmasın bir yanlışlık neticesi olduğunu nihayet farkettiler galiba... Şimdi bunu izah için kelime arıyor.

Dayım, mamulleri bütün memleket piyasalarını kaplamış büyük bir fabrikanın müdürüdür. Maaş olarak ayda benim bir senede kazandığım paranın birkaç mislini alır ve ayrıca fabrikada da ufak bir hissesi vardır. Bu sayede pek kısa zamanda yükünü tutmuş, iş adamları arasında da yer edinmiştir.

— Bugün öyle yoruldum ki sorma. Ayrıca canımı sıkacak şeyler de oldu. Yeni aldığım bir apartmanın takrir muamelesi için tapuya gitmişim. Muameleyi uzattıkça uzatıyorlardı. Derken memurlardan biri 150 lira rüşvet istemez mi? Bu memle-

Tencere dibin kara!

ket batar azizim, batar. Lâma cımı yok, sonumuz kötü... Rüşvet nedir? İş sahiplerine karşı bir nevi gangsterlik. Düpedüz hırsızlık. Devlet makinesine rüşvet girdi mi artık çekiver kuyruğundan... Ben olsam memleketin, milletin hayatı ve istikbali ile oynayan bu ahlâksız adamı asardım.

— Yok canım dayı, mübalâga ediyorsun. Biraz insafı, biraz da realist ol. Belki de adamcağız sandığın kadar kötü değildir. Hayat pahalılığı, karışın, çocuklarının bitmez tükenmez talepleri, maaş azlığı...

Dayım gözlerini devire devire bağdı:

— Rüşvete hiçbir şey mazeret olamaz. Şerefsizliğin, namussuz-

luğun dik alâsıdır, anladın mı? Herkes kaç para kazanıyorsa onunla iktifa etmeli. Cemiyetin nizamı, muvazenesi buna bağlıdır. Bak meselâ bana. Ben bir Amerikalı sanayicinin kazancını ve yaşayışını istiyor muyum?

Alay mı ediyör, diye yüzüne baktım. Sonra bu bahiste anlaşamayacağımızı düşünerek konuyu değiştirdim:

— Yeni otomobilin pek güzel, dayı. Ama, sanırım, bir tane daha var... Değil mi? O da yepyeni ve pek güzeldir.

— Bunu ben almadım, hediye ettiler.

— Hediye mi ettiler, kimler?

— Piyasada birçok ilâncı var. Bunlar senin vereceğin ilânları gazetelere dağıtırlar, istersen

sinemalarda geçirirler, ayrıca afiş, broşür bastırırlar. Mukabilinde de tabii komisyon alırlar. Eyyy bizim fabrika senede 3-4 milyonluk ilân verir. Bunun komisyonu bir milyona yaklaşıp. Bağlı olduğumuz ilâncı anlaşmamızı devam ettireyim diye hoşuma gitmeye kendini mecbur görüyor.

— O mu verdi bu otomobili?
— Evet, şimdi anlıyorsun, değil mi?

Benim rüşvet düşmanı dayıcığının söylediklerini tabii pek güzel anlıyordum. Anladığımı hem de pek güzel mânalandır-dığımı farketmiş olacağ ki hemen ilâve etti:

— Tabii bu bir hediye... Hediye Padişaha verilir.

Sevgili dayım ile tekrar bir anlaşmazlığa düşmek üzere idik. Hemen atıldım:

— Evet, gelelim şimdi benimle görüşeceğine söylemiş olduğun işe...

O da anlaşılan bunu bekliyor olmalı ki fırsatı kaçırmadı:

— ... Vekâleti Müsteşarı senin mektep arkadaşındır, değil mi?

— Oyledir ama dayı, sen nereden biliyorsun bunu?

— Biz biliriz.

— Çok sevişiriz kendisi ile.

— Mükemmel, işte bu sevgiden istifade zamanı geldi.

— Sevdiğiden istifade mi? Ne gibi?

— O'nun müessir olabileceği bir ihale var. Bunu bizim fabrika kazanırsa kendisine 100,000 lirahlık bir çek yollayacağız. Ayrıca sana da 15,000-20,000 lira verebiliriz. Seninki tabii komisyon olacak, O'nunki ise...

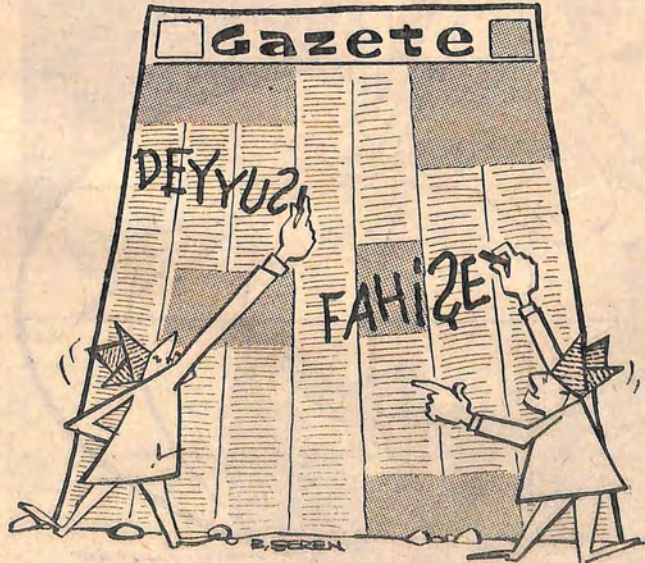
— Anladım, hediye... İyi ama benim bildiğim bu adam böyle bir hediyeyi kabul etmez.

— Haydi oradan sen de, mü-nakaşaya başlamayalım yine... Öyle bile olsa sen bir kere kulağına fısıldayıver. Ne çıkar bundan?

— Olur, elçiye zeval yok, söylerim.

Söylerim dedim ama bu sözü sarfederken böyle bir teşebbisle bulunmayı aklımın ucundan bile geçirmiyordum.

Bir saat sonra rüşvet düşmanı sevgili dayımın Boğazdaki yalınsının mermer merdivenlerini inerken o sabah kendisinden 150 lira isteyen zavallı tapu memuru gözlerimin önüne geldi. Bu en namuslumuzun memleketi batırmakla suçlandırıldığını düşünerek başımı şöyle birkaç defa, soldan sağa, sağdan sola döndürdüm.

Utancı duvarı!

İDARE ET!

HA bugün, ha yarın diye elimle itelediğim işleri toptan çıkarıvermişim. Hava iyiden iyiye kararmağa başlamıştı. Ayaküstü bir meyhaneye uğramak, birkaç tek atmak arzusu geçiyordu içimden..

Böyle düşünürken, bizim köyün muhtarı Mehmet ağa giri-verdi kapıdan. Yanıma hayırlı bir iş için geldiğine rastlamamıştım hiç. İlk sözü:

— Yine sizin bedel kaçtı, olurdu.

Felâketler ajansı, bu sefer daha yüklü haberlerle gelmiş olacaktı. Verdiğim sigaradan birkaç nefes çektikten sonra anlatmağa başladı:

— Son yağmurlardan sonraki sel Cingen yerindeki tarlanın yarısını aldı gitti. Dün tahsildar geldi. İki yıllık vergi borcunu ödememişsiniz. Üstüne cezalar da binmiş. Bahçe evini haczedeceğiz, dedi. Bu köyün en büyük mülk âmiri benim, ben möhürü basmadan milletvekili bile Ankara'daki mencilis sandalyesine oturamaz, dedim. Baktım adam yine korkmuyor, bu sefer alttan güleştim. Nerelisin diye sorup, inkastan hemşeri çıktım:

— Bizim kanunların en son maddesi şöyle der: «Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.» Emme, memurlar da idare eder. İdare ediver gitsin, dedim. İdare lâfını duyunca yumuşayıverdi.

Sizin işlerden haber bu kadar. Gelelim bizim hane halkına. Biliyon, bizim evin avlusu iki dönümlük. Buraya bostan ekeriz.

Ekmekle iş bitmiyor. Her gün sulamak lazım. Günde en aşağı, kuyudan yüz kova su çekmek ister. Bu işi ben yapsam değil dördüne, bir avrada bile kocalık edecek halim kalmaz. Bizim dördüncü hatun kurnaz çıktı:

— Ben bu eve dolap beygiriğine geledim. Önceki üç karının su çekmekten belleri otuzlarına varmadan ikiye büyümüş. İçmek için bir... Boy apdesti almak için de bir... Etti mi iki... Bundan ötesine ben yokum. Cebir kullanırım fikrindeysen, bunu da aklından çıkar. Bıyık buran köy delikanlılarından birine meyledersem, bu adam karısını bile muhafaza edemedi, ele kaptırdı, hükûmatın möhürünü de yitirmeyeceği ne malûn derler de, muhtarlığı da yanında komazlar, dedi. Karı kısmına: «İdare et» de diyemezsin Adın boy-nuzluya çıkar. Avluya su çıkar-tayım, motor oturtayım diye şehere indim. Soluğu panga müdürünün karşısında aldım:

— Öküz alırsan tahsisat var. Motor faslı tükendi, dedi.

— Etme, müdür bey, dedim. Bildir öküz için o partiden bu partiye tebdil olmuşum. Şimdi tekrar o yana dönsen, öküz bu, canlı mal, ölüverirse yeniden öküz partisine yazılmam gerekecek. Sen eski pangacısın, şu işi usulü dayresinde idare ediver, dedim. Sen, sen ol, resmî yerlerde «İdare et» kelâmını ağzından düşürme.. Besmele gibidir mübarek.. Üç kere tekrar ettin mi, kapılar ardına dek aç-

liverir. Parayı alınca, varıp ağa'nın oğlunu bir göreyim, dedim. Uzun bir öksürükten sonra anlatmaya devam etti:

— Soğuklamışık gene, efendi oğlum. N'olacak, iki dölümlük cami yaptırıp, içine kışta kıyamaette lazım olur diye bir soba oturtmayız. Geçen gün hocanın kulağını бүktüm:

— İmamfendi, dedim, vaaz sırasında dengine getirip de, sobadan ottan ocaktan kelâm ediver. Bu kez, cehennem alafını bırak da, cemaata soğuktan donuyoz, Allahın evine ateş gerek, deyiver. Camide soba olursa, senin sakalın da kecinin kuyruğu gibi iki tarafa sallanmaz!

— Melekler mabedin soğuğuna, imam evinin de ısıcığına seğirtir, demesin mi? Köftehor evinde yaka yaka mezarlık kıyısındaki ormanda ağaç bırakmadı. Senin naliyacağın namaz kılalım derken olanca ayazı üzerimize çekmişiz. Sihhiyecî Garibin diyorlar bir hap verdi. Mübarek şehir simidi kadar var. Bir yutuş yuttum ki, senmişsin yutan.. İçim çalkalandı. Fayda ettiği

yok. Pangadan çıkınca hastaneye gittim.

— Arazin, bağ bahçen varsa, bedava bakamayız, fakir kâğıdı getir, dediler. Allah razı olsun şu partileri çıkaranlardan. Kongrelerde konuşa konuşa abukatları geçmişiz:

— Türkiye'de dedim, 5000 dölünden az tarlası bulunan fakir fukaradan sayılır. Ne hükümet vergi alır, ne de refurumcular yan gözle bakabilir..

Bu nutuk yetti amma, ne olur ne olmaz diye arımdan tilsimli cümleyi de ekleyiverdim:

— Şu kalabalıkta bir mıkdarı da idare ediverin gitsin..

— Çıkının içinde gördüklerin ilaçlar. Yemekten evveli var, sonrasi. Aç karına bir, tok karına iki..

— Muhtar dedim sen o ilaçları bırak. Gidip iki tek acı sudan atalım, bir şeyciğin kalmaz..

— Gençlikte çok içtik. Müslüman adam diye bizi mıkdar seçiyorlar, biz de bu sayede bedava ırgat çalıştırıyoruz. Meyhanede görürlerse... Günahı da caba!

— İlaç niyetine içilirse, günahı yoktur. Bizim gideceğimiz meyhanede seni kimse görmez..

Ağa yumuşamıştı. Hem yürüyor, hem de ellerini havaya kaldırıp mırıldanıyordu:

— Ulu Tanrım, ilaç niyetine içiyoz. Bu gecelik, şu günahkâr kulumu idare ediver!

Sabaha kadar, muhtar ile, yemediğimiz halt kalmamış, devirmedik şişe bırakmamıştık. Benim sigara kâğıdı inceliğindeki cüzdanın dibine darı ektikten sonra, Mehmet Ağanın su çıkarmak için aldığı kredi de, su gibi içtiğimiz içkilere, barlardaki kadınlara ancak yetmişti. Evin yolunu tuttuğumuzda:

— Eeee, muhtar, dedim, ne olacak şimdi? Senin dördüncü avrat dolap beygiriğine devam mı edecek?

— Düşündüğün şeye bak.. Demek hâlâ öğrenemedin resmi dairelerde iş yürütmeyi. Sabahın pangaya düşeceğim:

— Bütün gece, çift vardiya amele ile su çıkartmak için çabaladık. Çıktı, emme, çıkan «acı su» imiş.. Şu krediyi tezeleyelim de, avludan bal gibi artezien fişkırsın.. diyeceğim. Müdür ilkin mırın kırın edecek. Biz tercübeli iş adımıyız. Sıra bizim menşur besmeleye gelecek:

— Bu sefer de idare ediverin gitsin, dedim mi..

— Eeee?..

— Eeese, meesei bu: Ya evden su çıkacak... Ya da bizim dördüncü karı!

Burhan ESEN

✱

Cennetin kapısında

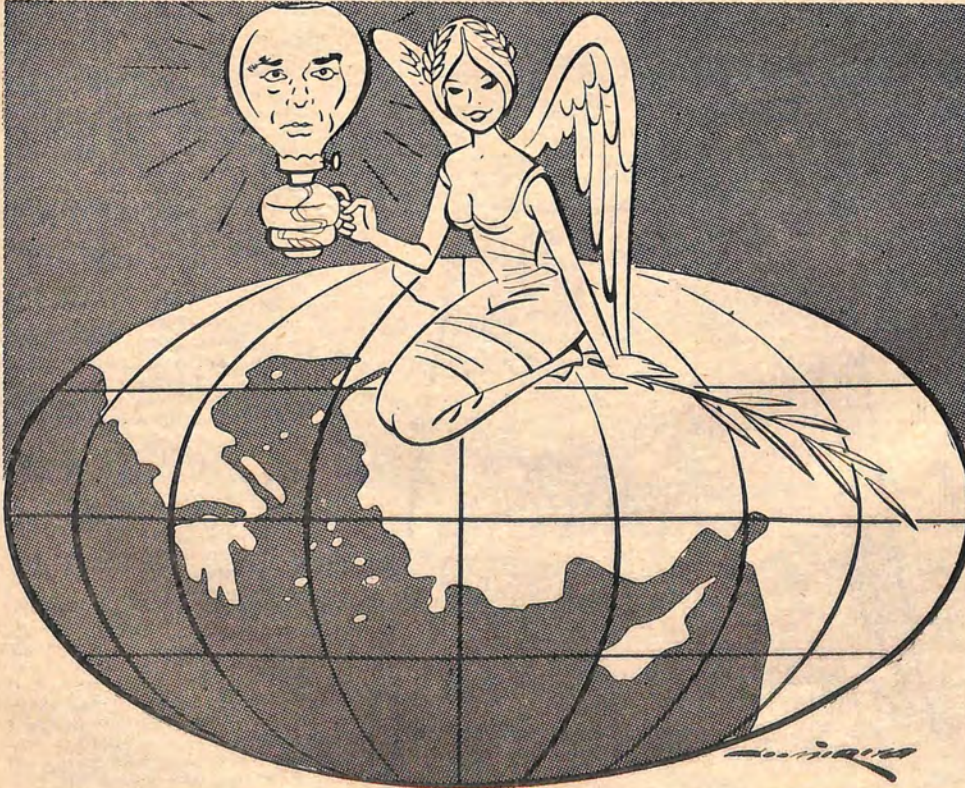
Kullar, cennete girmek için, kapıda kuyruk olmuşlardı. Bir adam seslendi:

— Ben, dünyada huysuz karımın cefasını çektim.

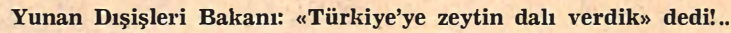
Cennet kapıcıları sonsuz huzuru hak eden bu adamı hemen içeri aldılar. Bunu gören bir başka adam kalabalığı yardı:

— Ben iki defa çektim bu azabı. Çünkü iki defa evlendim!..

Kapıcılar herifi sepetlediler: — Çit işine.. Burası tımarhane değil..

Sulh — Çok şükür biraz Işık'a kavuştum!

PAZARTESİ

SALI

ÇARŞAMBA

— Gazeteler —

PERSEMBAH

CUMA

Huy!..

CUMARTESİ

PAZAR

Bunun içindir ki pilava giderken sakın plânı eksik etmiyelim. Malûm ya Anayasa bile plânsız pilav olmaz diyor.

— Aa.. Sakın perdeyi kapatma, ben korkarım!..

Kocası

Akıl hekiminin odasına gayet şık, pek genç, bakışları çok normal bir kadın girdi. Yanında küçük, sevimli bir köpek vardı. Doktor, bir koltuk gösterip: — Buyurunuz.. Bir şikâyetiniz mi var? Diye sordu. Genç kadın, gülümsedi: — Teşekkür ederim, bir rahatsızlığım yok. Yalnız kocamı muayene ettirmeye geldim. Galiba biraz oynattı: Hergün kıyafet değiştiriyor.

Doktor, etrafına bakıp sordu:

— Kocanız nerede?
Kadın yanındaki köpeği gösterdi:
— İşte.. Bugün de köpek kılığına girdi!

Lokantada

Müşteri, garsona:
— Yahu garson, bu biftek biftek değil, halis kösele.
— Sız kasapsınız galiba beyim.
— Hayır, kunduracıyım.
— Tamam beyim. Tevekkeli değil iyi maldan hemen anlıyorsunuz.

— Haydi şekerim, kalkmışke

— Nereden anladınız şair olduğumu?
— Gözleriniz hep göklerde de!..

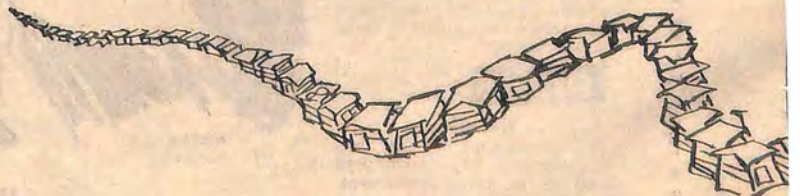
HEP GELE

Kalmadı kasamızda üç-beş kuruş metelik,
Boşa gitti emekler pabuç delik, cep delik
Kumarda da, aşkta da şansımızı denedik,

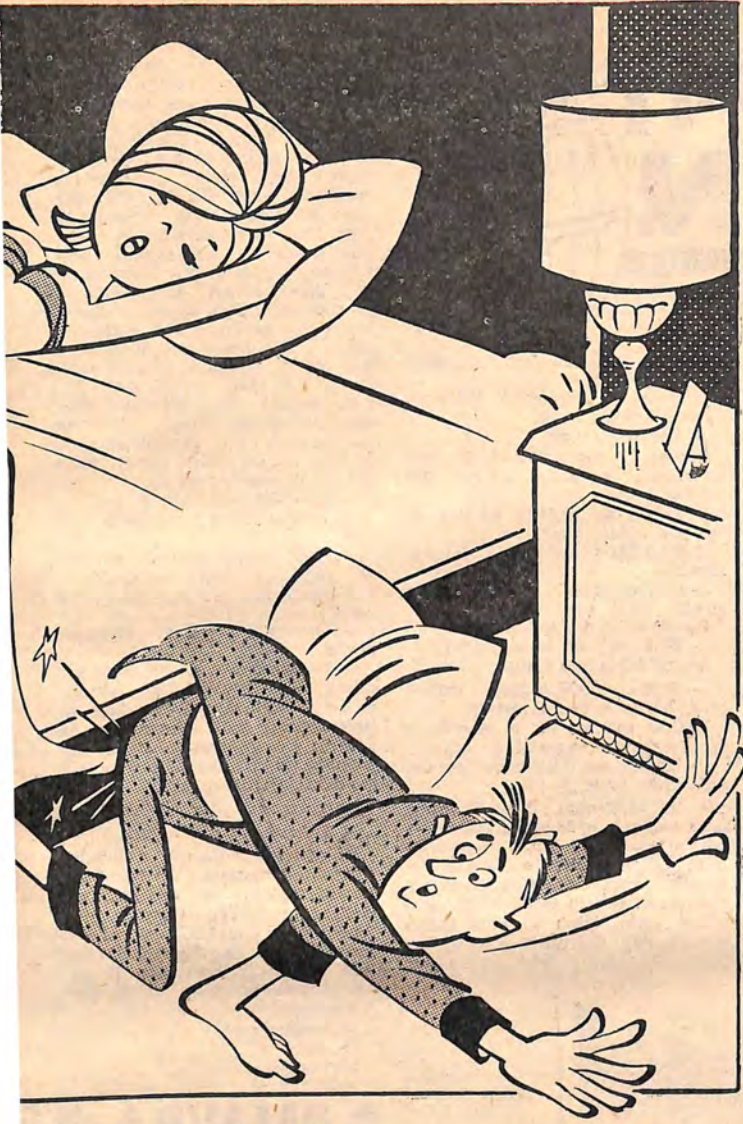
Sürprizli maçlarda totda yatıyoruz,
Tavlada beş açığa biz gele atıyoruz!

Saçlarımız döküldü olduk daziak bir kafa,
Eskiye kitapları kaldırıp koyduk rafa,
Sevgililer çok amma kumralı bir tarafa,

Cayır cayır kavrulup aşkından yanıyoruz,
Tavlada beş açığa biz gele atıyoruz!

Gecekundu dâvası yılan

valtiyi hazırlayiver!..

TIYORUZ

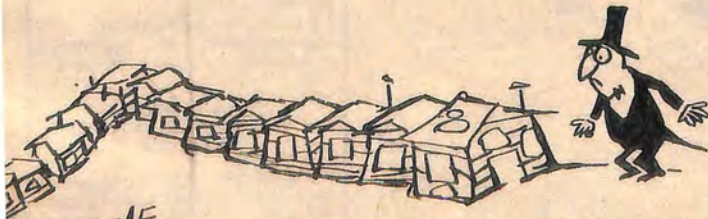
Personel Kanununu bütün memur bekliyor,
Yedek parça yok diye motörümüz tekliyor,
Mebus beyler maaşa yeni zamlar ekliyor,

Mikrofonun önünde palavra atıyoruz,
Tavлада beş açığa biz gele atıyoruz!

Ev sahibi isterim zam deyince kiraya,
Bakkal, kasap, kapıda dizilince sıraya,
Yüreğimiz dönüyor alev olmuş çıraya:

Halı, kilim, makina ne varsa satıyoruz,
Tavлада beş açığa biz gele atıyoruz!

Enver ERDİK

CAF

esine döndü!

— Ayakta durmaktan yorulduysanız biraz yatalım!

Kurtarıcı

İki deli, Akıl Hastahanesinin bahçesinde konuşuyorlar:

— Yahu, biz akıllı kişileriz.. Niye gömlek giydireyorlar bize? Artık canımdan bıktım, intihar edeceğim.

— Kendine yazık edersin. Herkes, bir deli ölmüş, der. Umursamaz bile.. Ne olursa, sana olur!..

Birisi böyle öğüt verirken, öteki kaldırıp kendini denize atıvermesin mi?.. Arkadaşı hemen

onu kurtarıncı, hâdiseyi duyan Başhekim:

— Aferin.. der, arkadaşını kurtarmışsın. Demek sen akıllıydın. Artık buradan çık, evine git!

Bu sırada bir gardiyan koşarak gelir:

— Doktor Bey.. Hani bu hastanın kurtardığı deli var ya, bu sefer kendini ağaca asmış..

Şifa bulan eski deli birdenbire bağırır:

— Hayır efendim, hayır... Kurusun diye ben astım!

— Benimle evleneceğine yemin et...

— Karımın ölüsünü operim ki!..

CYON Ceza Mahkemesinin mis-tesna günlerinden biriydi. Salonu hınca hınç dolduran dinleyiciler nefes almaktan bile korkarak uzun zamandır basını meşgul eden hâdiseyi en ince teferruatına kadar öğrenmek için, her yanları ile kulak kesilmişlerdi. Şimdi salonda yüzlerce kulak vardı: kepçe kulak, uzun kulak, yapışık kulak, kızarmış kulak, kulak, kulak, ve yine kulak...

Neyse, biz işin esasına gelelim. Césaire-Isidore Brument ile Prosper-Napoléon Cornu, boğarak adam öldürme kasıttan yargılanacaklardı. Maktul namzedi ise Brument'in, kilisede papaz önünde ebediyen bağlı kalacağına ve ne olursa olsun daima seveceğine söz verdiği karısı idi...

İki sanık tahta parmaklıklar arasında, birbirlerine yapışmış gibi gri boyalı bir bankta yanyana oturuyorlardı. Her hallerinden şehirden oldukça uzak köylerden geldikleri belliydi. Biri ufak, tefek, şişman, kısa boynunun üstüne balyozla oturtulmuş gibi enine şişkin topatan kavunu biçimli koca kafalı, kısa kollu, kısa bacaklı, yüzü gözü sivilce içinde, acıp bakışlı bir mahlûktu. İnsan ona baktıkça atalarının maymun olduğuna neredeyse inanacağı geliyor. Sonradan öğrendik: İşi güçlü domuz yetiştirip, domuz satmakmış.

Digeri, Prosper-Napoléon Cornu ise, orta boylu, sıkıydı; kolları dizlerinden de daha aşağılara kadar uzanıyordu. Adamda bir denge, bir ölçülülük vardı. Alın çıkık, gözleri yumuktu; hem genellek, hem de dişlekti; bütün bunlar yetmiyormuş gibi bir de üstelik şaşıydı. Dedik ya, adam ölçsüz, dengersiz bir yaratıktı. Tepesine yapışan seyrepek sarı saçları suratına kirli, çarpık, mânasız ve cilâsı kalkmış ceviz masa gibi solgun bir hava veriyordu. Köydeki papazın sesini ve yılan ısılığını çok iyi taklit ettiğini söylüyorlar. Bu marifeti yüzünden kahvesi her gün dolup taşmış; köyde nedense Allah'a dua

boğulan KADIN

GUY DE MAUPASSANT'dan

Gülçecek

etmektense Cornu'nun olur olmaz, aptal saptal eğlencelerine gelmeği tercih edenler çokmuş.

Şahitler yerinde şimdilik sadece bir kişi görünüyordu: Mme Brument. Çelimsiz omuzları ile daima uyur gibi bir hali vardı. Yüzünde de kalıplaşmış alık bir ifade... Ellerini kenetlemiş, gözlerini bir noktaya dikmiş, hareketsiz öylece duruyordu.

Hâkim sorguya devam ediyor:

«— ... Demek, böylece evinize gir-diler ve sizi zorla su dolu bir fiçıya soktular. Bize her şeyi, olduğu gibi, teker teker anlatın Brument kadın.»

Kadın ayağa kalktı, hayalet gibi iki üç adım atıp durdu; yelken direği gibi boyluydu. Sakız çiğner gibi anlatmağa koyuldu:

— Kendimden geçmiş ağşam yimeğ için fasulye ayıhlıyodum. Bu ihisi gapıyı ittileri gibi gümbedenek içeri girivediler. Ne oluyunuz, bu ne hal? didim, heç ses çıharmadılar. Gotü gotü suratuma bahıp galdılar. Hele Cornu, o şaşı gözünen bi bahıyodu ki hâkim bey, gormeliyidin. Yine ne istiyunuz benden? didim, duvar cevap virirse, onlar

da cevap virecekti. Gorhtum, elim, ayağım gesildi...

Brument birden ayağa kalkarak lâfı ortasından böldü:

— İçmiştim, insaf.

Cornu de suç ortağına dönerek piyanonun en kalın do sesi gibi gürledi:

— İkimiz de içmiştik, bu işte yalan yok hâkim bey...

Başkan bu usulsüzlüğe sinirlenmişti:

— Sarhoştunuz, öyle mi? Ya şimdî?

Brument hemen atıldı:

— Böyle şey de sorulur mu?

Cornu âdeta çırpınarak:

— Erkek dediğin içeri, sarhoş olur, bunda ayıp mı varmış?

Başkan sabırsız bir el işareti ile şahide devam etmesini söyledi:

— Hanım sen kaldığın yerden anlatmağa başla...

— Ha, nirdedim... Sona Brument bağa yahlaştı: «yüz gurusu kazanmış istiyon mu?» dedi. Tabii istiyom, didim. Öyleyse gözünü aç, ben ni dirsem, onu yap, didi. Gumesin yanındaki fiçıyı getirip taşlığun tam orta yirine godu, bunu imanına gaden doldur, didi. Gettim bi gova su ge-

tidim, dolmadı; bi dene da getidim yinem dolmadı; ben de gızdım bi dene da getidim, kâfirin fiçısı ne sa şeymiş, heç dolmah bilmedi. Ben bi çeşmeye, bi fiçıya gedip gelirken bu iki gafadar da bi göşede içip içip gonusuyorlardı. Gızdım; gariya iş yaptırıp geyif etmeğe utanmıyınız mu didim, ayıp be didim, sizin garmız bu fiçıdan daha doludur didim; daha başa bi şiler de didim, ama şimdi heş biri ahlımda deel. Brument döndü: «çoh ötüp durma garı, şimdi içmeş sırası sağa de gileceh» dedi. Hih, o da ni dimekmış deyip gettim. Fıçı gırtlağına gaden dolunca: «ni ideceşeniz idin, didim, fiçığızı doldurdum.» Cornu bağa yüz gurusu viridi. Eyi diğne hâkim bey, Brument deel, Cornu viridi yüz gurusu. Brument da böğürme eliğni dayayıp «gız, di, yüz gurusu daha istiyon mu?» «Niden istemeyecemmiş?»

— Üstündekileri çıkar at.

— Üstündekileri... çıkarıp at mı?...

— Yüz gurusu eyvallah dimedin mi, garı deye gırtlağına sarıldı.

— Eylce mi, her şeyi mi çıhara-caam?

— Gomleğin galsın, meraklısı deeliz.

— Başladım ben de hamama getmiş gibi soyunmağa. Önce yimeniyi, sona eteği, sona ayağımdaki lăstihleri, sona da... dimeyecem, hâkim bey; çorapların galsın, didiler.

Havva anamazdan bi farhım ayı-gımdaki yün çorapları.

— Bu gadeni yiter mi? didim.

— Yiter de artar, didiler.

Ni olacaam dimeye galmadan, Cornu bacahlarına, Brument gol-larına yapıştı; «ni ediyonuz yandım anam dimeye galmadan beni fiçının içine sohtular. Sanki bi anda ganım dondu, heç gendimi bilmedim. Bu dinsiz imansızlar da gafa-mın dibinde gonusup duruyodular:

Brument:
— Tamam mı?
Cornu:
— Tamam.

Akbaba

Haftalık Siyasî Mizah Mecmuası

SAHİBİ:
Ergin Ortaç

Yazı işlerini fiilen idare eden:
Kadri Yurdatap

Dizildiği ve basıldığı yer
Akbaba Matbaası

Sekreter: Selâmi M. Yurdatap

Abone bedeli: Yıllığı 50 Altı aylığı 25 lira. Yabancı memleketlere yıllık 100, altı aylığı 50 lira. Uçakla gönderilecek abonelerden uçak masrafı ayrıca alınır.

IDARE YERİ:

Divanyolu Klodfarer caddesi,
No. 8-10 Daire: 3. İstanbul

İLAN FIATİ: Kapak içi, santimi 20 lira, iç sayfalar 30 liradır.

Bu gazete Basın ahlâk yasasına uymayı taahhüt etmiştir.

Fiati: 100 kuruştur.

— Hele bah Memet, İstanbul'da kızlar ne ucuza gidiyor. Bizde olsa 5000 kâğıda zor alınır böylesi!..

PALAVRA YARUŞU

Ne yapacaklar?

Palavracılıklarıyla tanınmış olan Asım ile Kasım, iş icabı ayrı, ayrı şehirlerde oturuyorlardı. Fırsat buldukça birbirlerini yokluyorlardı. Böyle bir ziyarette, lâf arasında, Asım:

— Geçenlerde bizim şehirde dolaşıyordum, yolum bir bostana düştü, beni hayretler içinde bırakan bir manzara ile karşılaştım: Üçyüz kişi ellerine baltalarını almışlar güç belâ kestikleri muazzam lâhanayı yerin, den kaldırmaya çalışıyorlardı.

Kasım, başını salladı:
— İnsan bu dünyada neler görmüyor: Geçen hafta, şehrin pazarından geçiyordum, bir yerde üç yüz kişi içerden, üç yüz kişi dışardan kocaman bir kazanı hazırlıyorlar.

Asım, lâfını kesti:
— Bu kadar büyük kazanı ne yapacaklar?..

Kasım, hemen yapıştırdı:
— Herhalde senin gördüğün o lâhanayı içinde pişirecekler!.. [*]

Hüseyin Aydemir
Hırdere Köyü İlkokul Müdürü
GELİBOLU

[*] Birçok okuyucumuzdan aynı konuda palavralar aldık. Bunların içinde ilk gelen bu fıkrayı tercihan yayınıyoruz.

— Doktorcuğum, reçeteye bir de pırlanta yüzük yazverin!..

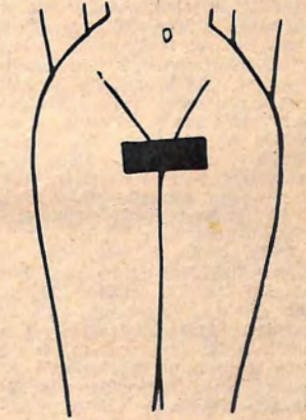
Brument:
— Ama gafası dışerde galdi.
Cornu:
— Eyi ya, gafasını da soharız.
İhisi bi kerede zavallı gafama çullandılar. Burnum, ağzım, gulahlarım, her yanı su doldu. Cennetin melehlerini görmeğe başladım bile. Birden biri golumdan çekip: 'get garı, gurulan', didi.
Goyun papazına goştum; bağa hızmâtçısıgın bi enterisini virdi. Oradan da goştum Behçiye şıkâyet ettim.
Evde Brument ile Cornu birbirinin gözüne athıyordu.
En çoh Brument'nin sesi çıtıyordu:
— Ben sağa dimedim mi? İşte bi fiçı dolusu garı...
— Ne bi fiçısı? Sen gimı gandıryon? Beni goyun mu sandın? Bi fiçımıy? Dört gova. eyi işit, dört gova.
Candarma ellerine gelepçeyi geçtrivirdi, heç bi şey yapamadım...
Brument kadın yerine oturdu. Şimdi salonda herkesin ağzı gülmekten bir karış açılmıştı, her yerde dişler görünüyordu: beyaz dişler, sarı dişler, takma dişler, çürük dişler, dişler, dişler, dişler...
Başkan kürsiye vurarak süküneti sağladı:
— Sanık Cornu, siz bu işte en suçlu görünüyorsunuz. Söyleyecek bir şeyiniz var mı?
Cornu ayağa kalkar:
— Hâkim bey, içmiştim.
— Onu anladık. Sonrasını anlat.
— Brument benim eve saat dokuzda geldi. Daha ayağımı içeri atmıştım ki, elime içki bardağını tuşturdu; öğleyn güneş ortalığı kayururken biz tam dut gibiydik. Birden Brument ağlamağa başladı. Neyin var dedim; 'Perşembeye kadar bin frank bulmam lazım' dedi. Sanki kafamdan aşağı bir kova buz gibi su döküldü. Daha ağzımı açmağa vakit bulamadan: 'Sana karnımı satırım' dedi.

İçmiştim, hem on senedir de dulum. Halimi düşünün; karısını hiç görmemişim ama, kadın kadındır. Kaça satıyorsunuz? diye sordum.
Düşündü, ya da düşündür gibi yaptı. İnsan içince ne düşündüğünü pek farkedemez.
— Metre küple satırım, dedi.
Hiç şaşırmadım, çünkü ben de en az onun kadar içmiştim, hem zaten mesleğim icabı metre küp hesabında yanılmazdım. Bin litre ettiğini biliyordum.
Yalnız bir metre kübün kaça olduğunda anlaşılmak lazımdı.
— Ne kadara olacak, dedim.
— İki bin frank.
Düşündüm; bir kadın bence üç yüz litreden fazla etmezdi, bu buz gibi adam aldatmaktı.
— Çok pahalı, dedim.
— Daha aşağı olmaz, bu benim için hayat meselesi.
Bu adam domuz tüccarı idi, malının da kaça ettiğini iyi biliyordu.
— Eğer yeni olsaydı, hakkın var derdim. Ama hiç olmazsa birkaç kere senin işine yaradı. Metre küpüne bin beş yüz frank veririm, beş kuruş fazla vermem.
— Pekiyi, oldu.
Anlaşmıştık. Kolkola girip yürürken birden aklıma geldi:
— Eeee, nasıl ölçeceğiz senin karyı?
Hemen bana kısa yoldan nasıl olacağını anlattı.
— Şu benim eski şarap fiçısını doldururuz, ağzına kadar. Karyı bacaklarından tutup içine salarız, dışarı dökülen su onun kaç metre küp olduğunu gösterir.
— Ama su dışarı çıkınca kalıp gibi ölçmemizi bekler mi? Akar gider. Süpürgeyle mi, ne ile toplayacağız? dedim.
Önce beni söyle bir süzdü, sonra da okkalı bir küfür savurdu. Meğer karısını çıkardıktan sonra fiçıyı yeniden dolduracakmışız, kaç kova taşursak kadın da o kadar kovalıkmış. Galiba altı kova, şöyle

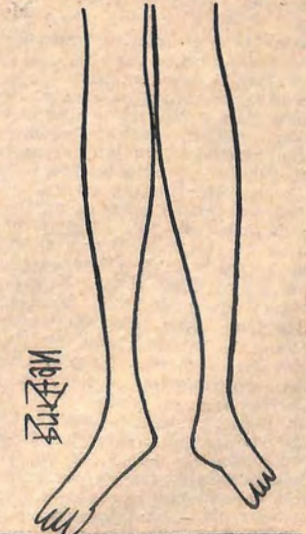
böyle bir metre küp eder.
Sonra alacağım mala bir baktım: güzel kadın değildi. İşte herkes de şahit, benim mal gözünüzün önünde. Ne yapalım, dedim, kısmet; bir kere almış olduk. Güzel çirkin, kadın ya sen ona bak, değil mi hâkim bey? Üstelik de sıkı mı sıkı. İçimden bu bir kaç litreden fazla etmez diye geçirdim. Ben bu işleri iyi bilirim, işim gücüm bu. Nasıl olduğunu kendisi de anlattı. Benim zararına çoraplarını da çıkarttırmadık.
Sonra bir bağırıp çağırma içinde kaçıp gitti.
— Brument, dedim, karı kaçtı.
— Merak etme dedi, nasıl olsa akşama çorba yapmağa gelir.
Onun dediği gibi dökülen suyu ölçmeğe koyulduk. Zar zor dört kova doldurabildik. Tabii ben göbemi tuta tuta gülmeğe başladım.
Cornu yine gülmeğe başladı, jandarmalar sussun diye omuzundan tutup silkelediler. Biraz kendini toparlayınca devam etti:
Brument:
— Bu kadarı benim işime yetmez, sen hile yaptın, dedi.
Başladık sensin bensin kavgaya; tabii eski defterler de açıldı; lâf uzadıkça uzadı. O sırada jandarmalar gelip elimize kelepçe taktılar. Yolda biraz da okşayıp çitilediler. Zararların ödenmesini istiyorurum.
Cornu oturdu.
Brument suç ortağının bütün söylediklerine iştirak ettiğini bildiren birkaç söz geveledi. Jüri karar vermek için çekildi.
Bir saat sonra karar açıklandı. İkisi de beraet etmişlerdi. Fakat çok uzun bir nasihat nutku dinlediler: namuslu ticaret, namuslu evlilik, namuslu yaşama, namus, ahlak, fazilet, meziyet... vs... vs... vs...
Brument karısının kolunda domuz yetiştirmeğe dönerken, Cornu de ayrı bir yoldan meyhanesine gitti...
Çeviren : Gülçiçek

BAŞLADI...

DEVAM ETTİ...

VE BİTTİ!

Onlar gidip de yüzbaşıya haber verinceye kadar ben çoktan paşanın elbiselerini yerine bırakırdım. Koridordan ne öyle pek ağıraksak, ne öyle pek de hızlı gidiyordum. Arka koridoru geçtim, merdivenleri indim, alt basamağın dönmecinde Balyoz Hakkı'yla hapaşap karşılaşmaz mıyım!... Balyoz Hakkı, paşa sözünü duyunca bir seğirtmiş ki, beni görünce hızını kesemedi, hop diye üç basamak birden yukarı hopladı. Az daha çarpışacaktık da, terkemeker altüst olacaktık. Artık ondan sonra Balyoz Hakkı, sağlam beni öldürürdü. Ben merdivenin altında, o, üç basamak yukarı fırlamış... Benim niyetim, köseyi dönüp tabanları yağlamak, sınıflardan birine girip bir sıranın altına gizlenmek... Balyoz Hakkı beni nereden bulacak, artık işi yoksa mektebin içinde firdönüp paşa arasın... Fakat adam çevik, hop deyip yanıma geldi. Bu sefer ben ters yüzü edip, merdivenlerden çıkmağa başladım. Kurtulamadım ki, Balyoz Hakkı ense dibimde... Yahu, bu çocuklar ne cabuk giyindiler de gidip haber verdiler yüzbaşıya... O da alesta hazır mı bekliyormuş, nedir... Merdivenleri çıktım, koridordan yürüyordum. Göz kuyruğuyla da çaktırmadan arkama bakıyordum. Yüzbaşı Balyoz Hakkı, iki adım sol gerimden saygıyla beni takip ediyor. Demek ki, o da beni sahididen paşa zannediyor, yutmuş numarayı; yoksa sarımsak ezgi gibi bir yumruktaki başımı kurar, beni oracıkta hastahanelik ederdi.

Pekiy, şimdi ne yapacağım, bu Balyoz Hakkı'nın elinden nasıl kurtulmalı? İçimden planlar düşünerek, ağır ağır yürüyordum, o da arkamdan... Paşa olduğumdan şüphelenmesin diye de bastonu tak tak yere vuruyordum. Koridorlarda ikimizden başka kimsecikler yok. Biliyorum, arkadaşlar daha uyumamışlardır, uyur numarayı yaparak koğuşlardan bizi gözliyorlardır. Uzun koridoru geçtik, öteki koridora saptık... Hay Allah, ben nasıl kurtulayım bu Balyoz Hakkı'nın elinden?...

Kendi kendime diyordum ki, bizim koğuşun kapısına gelince yallah içeri dalaşım, yüzbaşı toparlanana kadar, paşa elbiseleriyle battaniyenin altına gireyim. Ama bu sefer de çocuklar şaşıracaktı. Koca bir paşa elbiseyle battaniyenin altına uzanır, paşa delirdi mi ne, diye elbet şaşırır gürlütlü ederler, yüzbaşı da beni enseler... Bu plân sökmeydi. Ne yapsam... Koridorda dönüp duruyoruz. Ben bastonu, tak tak vuruyordum. Sabaha kadar da koridorlarda dolanılmaz ya... Hem sabahı etsek ne olacak... Hemen aklıma bir kurnazlık geldi: Elbiseleri aldığım salona girer, kapıyı kaparım. Yüzbaşı da, paşa artık uyuyacak diye döner gider. Ben de paşanın elbiselerini bırakır, kendi elbiselerimi alır çıkarırım. Bu plân iyi... Merdivenleri indim, paşanın yattığı dalrenin kapısına geldim. İçeri girip, hemen yüzbaşının suratına kapıyı kapıyacağım aklıma... Kapı aralığundan bir de ne görsen iyi: Paşa kalkmış da sandalyesinin üstündeki karavanadan şambalarını atırtmıyor mu!... Koca paşa, üstünde gecelik entarisıyla, uyanmış yahut uykusu kaçmış şambabası yiyor. Ya birden içeri dalsaydım ne olacaktı!... Gecelik entarisıyla paşa, karşısında elbiseli bir paşa, hem de kendisini görünce ne yapardı? Ben kapı aralığundan O'nu şambabası atırttır görünce hemen ters-

yüz edip geri döndüm. Allahtan, Balyoz Hakkı içerdeki paşayı görmedi, yine ardıma düştü. Yanıma sokulup:

— Bir emriniz mi var paşa hazretleri? dedi.

Sesimi çıkarsam anlıyacak, kafamı yukarı kaldırıp indirerek «hayır» işareti verdim. Tekrardan merdivenleri çıkıp koğuşların koridoruna geldik. Artık ne yapacağımı hiç bilemiyordum. Herhalde Balyoz Hakkı bu işde bir acayiplik olduğunu sezmiş ki, her koğuşun önüne geldikçe bana izahat vermeğe başladı:

— Burası onuncu sınıf, döndüncü kısmın koğuşudur paşam...

Koğuşların önünden geçiyoruz.

— Burası son sınıfın koğuşu paşam...

Konuşurken iyi duydım diye bana yaklaşıyor. Ben de o yüzümü görmesin diye hızlanıyorum. Ben hızlandıkça o yetişmek için koşuyor. Artık öyle oldu ki ben kaçıyorum, yüzbaşı da kovalıyor gibi... Balyoz Hakkı, benim koşmamı başka bir sebepten zannetmiş, helânın önünden geçerken:

— Helâlar burada paşam! dedi.

Demesiyle:

— Ulan!... diye bağırması bir oldu, elini birden omuzuma attı. Şüphelenmiş de yüzüme mi bakmış nedir anıyamadım... Ama beni tanımadığını anladım. Çünkü şapkayı kaldırıp suratına bakmamı istedi. Ben fırt diye elinin altından fırlayıp kaçtım, koşmağa başladım. Ben koşuyordum, Balyoz Hakkı kovalıyor. Koridorun köşesini dönerken, önce bastonu attım... Bir yandan kaçıyorum, bir yandan soyunuyordum. Paşanın elbisesini üstümden sıyrıp atabilsem kurtulacağım, koğuşa dalıp yatağa girdim mi, tamam, Balyoz Hakkı beni yakalayamaz.

Koğuşlardaki çocuklar da, ne oluyor, Balyoz Hakkı, paşayı neden kovalıyor diye merakla düşüp, koğuş kapılarına yığılmış bize bakıyorlar. Sonradan arkadaşlardan öğrendim, beni sahididen paşa sanmışlar. Herhalde Balyoz Hakkı bir şeyden kızdı da paşayı kovalıyor, yakalarsa bakalım ne yapacak diye merak ediyorlarmış.

Şapkayı da fırlattım. Arkadan manevra kemerini söktüm attım. Bir yandan ceketin düğmelerini çözüyorum, bir yandan kaçıyorum. O çepeçevre koğuş koridorlarını fır dönüyoruz. Ceketide üstümden sıyrıp attım. Balyoz Hakkı yetişip beni tutacak ama, yere atıldıklarını toplamaktan bana yetişemiyor. Şapkayı, bastonu, ceketini almayıp yerde bıraksa paşaya saygısızlık olacak. Korkudan o kadar telaşa kapılmışım ki, ayaklarımla çıkarmadan pantolonu çıkaramıyacağımı düşünemedim. Yanları kırmızı zırlı paşa pantolonunun düğmelerini çözünce, pantolon sıyrılıp düştü ama, bittirli koca postalardan çıkaramıyordum pantolonu. Pantolonu çıkarayım derken, pantolon ayaklarıma, ayaklarıma birbirine dolanıp kapaklandım. Ben yere düşünce, arkamdaki Balyoz Hakkı hızını alamayıp önüme geçti. Yerde fırlamamla tersyüzü dönüp kaçtım. Bir zorlukla pantolonu da çıkardım.

Artık koridorlarda kaç tur attık bilemiyordum. Atlet fanilası, don ve kunduralarla da bir tur koridorları dolandıktan sonra kendimi bizim koğuşa attım, yatağama girdim, battaniyeyi üstüme çektim. Göğsüm körük gibi inip çıkıyor. Battaniyenin altından koğuşun kapısını gözletiyordum. Biraz sonra Balyoz

TEK DELİK

Hakkı da, elinde, kolunda paşanın şapkası, bastonu, manevra kemeri, elbisesiyle soluyarak koğuştan içeri girdi.

— Kimdi o? diye bağırdı.

Kimsede ses yok, sanki hiçbir şey olmamış da herkes uyuyor.

Nasil olsa arkadaşlarımla beni ele vermeyeceklerini biliyordum. Kimin haddine kalmış da yüzbaşıya beni haber verecek. Böyle bir şeye en önce Balyoz Hakkı kızar. Evet, beni yakalar döğer ama, beni haber verenin de iflahını keser. Böyle şeylerin hiç sevmeydi, bunlar yığılığe aykırı işler.

— Kimdi o? Diye bir daha sordu.

İyice biliyorum, hem sorar, hem de kimsenin haber vermesini istemez. Onun istediği «Kimdi o? diye sorunca ayağa kalkıp» Bendim efendim demem. Böyle söylersem affedeceği de yok, ama yine de söylenmesini ister. Birkaç kere de battaniyenin altından davrandım, kalkacak gibi oldum, ama suçumun dercesini bir türlü tاین edemiyordum ki, kalkıp da, «Bendim yüzbaşım» diyeyim. Koca bir paşanın elbisesini giymek ne demek!... Kafamı iyice battaniyenin altına çekmiştim. Ama soludukça battaniye kalkıp kalkıp iniyordu.

Ayak seslerinden Balyoz Hakkı'nın benim yatağama doğru geldiğini sezinleyince tırtır titremeğe başladım. Yanımdaki yataкта yatan Kavanoz Basri'ye:

— Sen gördün mü? dedi.

Böyle sorduğuna göre Kavanoz Basri'nin başı battaniyenin dışında olmalıydı. Çünkü bütün arkadaşlar battaniyeleri başlarına çekmiş, uyuyor pozundaydılar. İçimizde en kıyırık oğlan olan Kavanoz Basri.

Görmedim efendim! diye bağırmaya ceketimi atlatmışım inanır gibi olmuştum ki ayağımın birini salıyarak çekti. İşte o zaman kunduralarla yatağa girdiğimin farkına vardım. Üstümden paşa elbisesini çıkarıp atmıştım ama, ayağımdaki kendi kunduralarımı çıkarmaya vakit bulamadım kendimi yatağa atmıştım. Kunduralar olunca da, ayaklarımla battaniyenin dışında kaldığını hiç farkedememişim Balyoz Hakkı, iki koca salapuryayı battaniyenin altından fırlamış görünce aradığını bulmuş. Uyuyor numarayı yapsam, artık olmaz. Kunduralarla yatağa girilip de uyunmaz ya. Başımı yavaşça battaniyenin altından kaldırdım.

— Kalk ulan, kalk rezil!

Don gömlek, ayağa kalktım.

— Giyin!

Ne giyineyim, elbisem yok ki... Elbisem, paşanın odasında... Gözlerim yerde böyle dikiliyorum.

— Giyin!...

Bende ses yok...

— Giyinseneeee!...

— Elbisem yok! diye mırıldandım.

— Nee? Elbisen mi yok? Mektebin içinde böyle don gömlek mi dolayıyordun? Nerde elbisen?

— Şeyde kaldı efendim... Paşanın odasında... diye kekeledim.

— Gel arkamdan...

Az önce o benim arkamdan geliyordu, şimdi de ben onun arkasına takıldım. Paşanın elbisesi, şapkası, bastonu kolunda, Balyoz Hakkı dinadık gidiyor, ben don gömlekle, süklüm püklüm arkasından... Merdi-

venleri indik doğru kendi odasına gitti.

— Gir içeri! dedi.

Yüzde yüz dögecek... İnsafa gelirse sopayla döğer, yook kıyasıya gişecekse, yumruğa kuvvet... Yalvarsam diye düşünüyordum, huyunu biliyorum, yalvarınca daha çok döğer. Sonra da benim kılığım yalvarvarmağa bile uygun değil. Don gömlekle, o kılıhta nasıl yalvarılır? Döverken dayanabilir miyim de bayılmaz mıyım, diye düşünüyordum.

Hayır, dövmeydi. Ben duvarın dibinde duruyordum. O üç dört adım kadar önümde durmuş, dimdik bana bakıyor. Belki üç dakika, belki beş dakika öylece baktı, ama bana dakikalar saatmiş gibi geliyordu. Nasıl bakıyor anlatamam ki... Üstüne tonlarla kurşun yağdırmış gibi bakışlarının altında eziliyordum. Döyse, çok daha iyi... Bir yumruk atar, bayılır giderim.

O sırada kapı vuruldu. Gözlerini benden ayırmadan.

— Giiiir! dedi.

Gözlerimi kıpırdatmadan, içeriye boynunda asılı gece nöbeti saatıyla hademenin girdiğini görmüştüm. Hademe acele acele:

— Efendim, efendim... Paşa...

Paşa... dedi, bu tek tek kelimeleri birkaç kere tekrarladı.

Balyoz Hakkı çok soğuktanlı bir adamdı. Biz onun heyecanlandığını hiç görmedik. Gözlerini yine benden ayırmadan hademeye:

— Ne olmuş? dedi.

— Paşaya, paşa hazretlerine bir şey oldu...

Balyoz Hakkı dışarı çıktı; ayak sesleri merdivenlerde uzaklaştı. Ne yapmam gerektiğini bir türlü kestiremiyordum. Orada dikilip beklemeli miydim yoksa koğuşa çıkıp yatmalı mıydım, yoksa ben de onun arkasından gitmeli miydim? Hangisini yaparsam onu kuzduramazdım, bilemiyordum. Epiyce bekledim, sonra yavaş yavaş kapıdan çıkıp baktım. Koğuşun ayak sesleri, anlam veremediğim bir takım sesler duydum. Merdivenleri çıktım. O sırada, nöbetçi olan okul doktora da paşanın odasına girmiyordu. Yavaş yavaş ben de oraya doğru sokuldum. Gördüğüm manzara şuydu: Paşa, sandalyenin dibine boyulu boyunca arkaüstü yatmış, şiş karnı, gecelik entarisini davul gibi germiş, inip çıkıyor. İniyor, arada bir de sıçırıyor. Şambaba karavanası da yanında ve paşanın bir eli karavananın içinde. Karavanada ya iki ya üç şambaba kalmış. Doktor diz çökmüş, entarisinin eteğini sıyırmış paşaya bacağından yahut baldırından iğne yapacak... Hakkı yüzbaşıyla bir binbaşı bir de hademe ayak-talar.

Ben bu manzarayı görünce, don gömlekle olduğumu unutup, kapının ağzından onlara bakakaldım. O sırada birisi kapı ağzından beni itti, bir de baktım, dahiliye müdürümüz... Beni o kılıhta görünce:

— Bu ne? dedi, bu ne rezalet!...

Dahiliye müdürünün sesine Balyoz Hakkı koştu, beni bir elyle arkasına itip, dahiliye müdürüne selâm verdi.

— Paşa hazretleri fenalaşmış... dedi.

(Devamı var)

TARASKONLU TARTAREN

Alphonse Daudet'den "BULENİ
Resimleyen: BULENİ
EREN

133

133 Evet, titremedi. Tüfeği omuzunda, sıçırarak: «Hele şükür» diye bağırdı. Dan!.. Dan!.. Ve bir duman bulutu, olan olmuştu. Aslan iki kurşunu kafasına yemişti... Belki bir dakika kadar Afrika'nın alevli havasında parçalanmış beyin, dumanlanmış kan ve yolunmuş sarı tüylerden birleşme acıklı bir ateş belirdi, sonra hepsi yavaşça tekrar yere düştü... Tartaren sopalarla üstüne saldıran birkaç zenciyi ancak görebildi. Miliana'daki zenciler!.. Ne rezalet Yarabbi, Taraskon'un kurşunu, öldürmek için, bula bula, Cezayir fakirlerinin kör aslanını bulmuştu.

134

134 Taraskonlu, şaşkınlık, utanç ve korku arasında bocalarken, eğer bir melek, bütün yolculuk boyunca onu kurtaran melek yetişmemiş olsaydı muhakkak bu ağırlıdının altında ezilirdi. Zenciler onu şüphesiz parça parça edeceklerdi. Ama başındaki belediye şapkasının azameti ile bütün vahşileri çil yavrusu gibi dağıtan o kasabanın korucusu birdenbire ortayz çıkıvermeseydi... Uzatmıyalım, Taraskonlu bir linç olayından kurtulmuştu ama, sebep olduğu maddi zararın muhakemesi oldukça uzun sürdü. Mahkemeler, avukatlar, kahve köşelerinde pinekliyen arzuhalçiler ve bu arada bol bol rüşvet...

135

135 Mahkeme hassas ölçülerle hareket ediyordu. Aslanın devlet ya da halk top-rağı üzerinde mi vurulduğu anlaşılmıyordu. Bu anlayışa göre, ya ticaret mahkemeleri ya da devlet toprağı üzerinde ise, askeri mahkemeler bu işe bir karar yolu bulacaktı. Tartaren, şimdiden kendini kurşuna dizilen bir Mexikalı ihtilâlcî durumunca hissediyordu. Uzatmıyalım, türlü üzüntüler, türlü rüşvetler, türlü alış-verişler, yani Tartaren'in soyulup soğana çevrilmesinden sonra, mahkeme, kahramanımızı ikibin beşyüz frank ceza ödemeye mahkûm etti.

136

136 Bu parayı vermek için ne yapmalı idi? Prensın aşırıldığından kalan birkaç kuruş çoktanberi bu mahkeme masraflarına harcanmıştı. Taraskon'un hem kahraman, hem zavallı avcısı, cephane sandığını bütün silâhları ile birlikte satmağa mecbur oldu. Konserve-lerini bile bir bakkal, ilâç sandığını bile bir eczacı ucuz fiatla elinden almıştı. Çizmeler, çadırlar, kısaca her şey satıldıktan sonra rahmetli aslanın postundan başka bir servet kalmamıştı Tartaren'in elinde. Tartaren, elinde kalan bu postu da bir denk yaparak Taraskon'a postalamıştı.

137

137 Gelgelelini, tıpkı kendisi gibi bütün yüklerinden kurtulan zavallı devenin hali ne olacaktı? Onu satıp, elden çıkarmak güç bir işti gerçekten... Beş para bile veren de bulunmadı. Tartaren, her şeye rağmen, Cezayir'e varmak istiyordu. Behiye'nin mavi korsasını, ekzotik evini, şırıl şırıl şadırvanlarını tekrar yaşamak istiyordu. Hislerinin bu aceleciliği ile kahramanımız, düşünmeksizin yola koyuldu, üzgün, fakat bitkin olmaksızın yolu parasız, yavaş yavaş, yayan olarak çiğnemeğe karar verdi. Gelgelelim o vefakâr ve cefakâr devesi de onun peşini bırakmamakta inat ediyordu.

138

138 Bu garip hayvan sâhibine tarif edilmez bir sevgi ve şefkatle bağlanmıştı. Bu bağlılık hiç aksamıyan bu beraberlik Taraskonlu'nun gerçekten kalbine dokunuyordu. Çünkü zavallı hayvan yiyecek akımından hem kansatkâr, hem de yol bakımından dayanıklıydı. Ama Taraskonlu ondan kurtulmak için, resimlerde gördüğünüz bütün çareleri denedi. Kaçtı, saklandı ama deve hep onun izindeydi. Tam Cezayir'e girerken Taraskonlu'nun sabrı tükendi «Hayır, bu olamaz! Cezayir'e böyle bir hayvanla giremem!» diye haykırdı ve hendeğin içine kendini atarak saklandı. Zavallı, deve başıboş uzaklaşırken onu seyretti...

(Devamı var)

Dünden BUGÜNE

DERLEYEN: Kudret Sinan

SEÇİLMİŞ HİKÂYE:

Unutulmuş iskele

AKŞAM üstü. Köprü'nün Boğaziçi vapur iskelesi. İtiş, kakış, dövüş, sövüş. Birbirinin ayağına basan, dalaşan, hırışan gırla gidiyor. Bilet penceresinin önünde birdenbire siyah çarşafı, tostoparlık bir büyük hanım peyda oldu. «Ayol müslümanlar; şu bohçaları tutun da bilet parasını çıkarayım.» diye bağırmağa başladı. Yanındakiler söve saya seyrediler. Kadıncağız, yankesici korkusundan olacak, para cüzdanını pamuklusunun çok derinlerine saklamıştı. Yere çömeldi. Düğmeler, şeritler çözmeğe, kat kat entariler, fanilalar açmağa başladı. Etrafındaki insan dalgaları gittikçe karşıyor, sıkışıyor. Dık bir ses «Yahu, kocakarı parayı çıkarıncaya kadar bari siz biletlerinizi alın» diye bağırıyordu; fakat büyük hanım, yanına yaklaşanların cüzdanını aşırımlarından korkuyor; «Yaklaşmayın ayollar, göğsümü açtım, namahrem yerlerimi göreceksiniz» yollu şirretlik ediyordu. Neyse, nihayet cüzdan bulunmuş ve açılmıştı. Para çıkmıştı ama büyük hanım şimdi de telaştan gideceği iskele'nin adını unutmuştu. Çarşafının kollarını iki müthiş kanat gibi gışenin deliğine geriye:

— Evlâdım ben nereye gidecektim, Allah aşkına sen söyle..

Diye yalvarıyordu. Artık biletçinin de sabrı tükenmişti:

— Hanım çıldırma Allasen beni, ben ne bileyim senin gideceğin yeri; şeklinde beteleniyordu.

— A evlâdım, ihtiyarlık var serde. Zaten akıl yarım, ite kaka büsbütün sersem ettiler beni. Kusura bakma, söyle iskeleyi sevaptır. — Hanım çabuk ol, söz anlamaz mısın sen?

— Kızma, bak ben sana yardım da edeyim: Hani gümrüklü Ali Rıza efendi var ya, işte o da o iskeleye gider. Bu gece onlara yemekteyim de.

— Kadın, başımı belâya sokma akşam akşam. Yana çekil de bari sen düşünüp bu ana kadar ötekiler biletlerini alsınlar.

— Ayol sen ne celâli adammışsın. Adam-

lara söz verdim. «Mutlaka Çarşamba akşamı gelir, gece yatısına da kalırım.» dedim. Keşke çağıra çağıra başımın etini yemeseydiler. Ne güzeldi, eskiden Sarıgözel'deki buz gibi evlerinde otururlardı da, bu yaz bir tebdilihava derdidir çıkardılar. Tebdilihava dedim de akuma gelir gibi oldu. Evlâdım, tebdilihava için nereye giderlerdi?

— Kocakarı, Allah belânı versin. Defol karşımdan yahu, neredeyse bayılacağım; millet birbirini ezerken seni mi dinliyeceğiz?

Arkada kalabalık uğulduyor, ileri geri dalgalanıyordu. Nihayet bir külhanbeyi dayanamadı, sıtma görmemiş sesiyle avaz avaz bağırdı:

— Ulan vapuru kaçırıyorsunuz be; karga tulumba edip atın oradan şu geçmişi kandilli'yi bile!..

Birkaç kişi büyük hanımı karga tulumba etmeğe hazırlanıyordu ki; külhanbeyinin küfrünü işiten ihtiyar kadın, sevinçle parasını gışeye uzattı:

— Hay Allah razı olsun senden efendi öğlum; tamam ya Kandilli'ye gidecektim. Biletçi efendi, ver bakalım şuradan Kandilli'ye bir bilet dedi.

«Re - Nun»

Zahmet etme

Doktor Hamdi Namık; iyi adamdı, hoş adamdı ama biraz ağırcaydı. Bir hastaya çağırıldığı zamanlar çoğunlukla iş isten geçtikten sonra yetişirdi. Bir defasında yine böyle bir hastaya çağırılmış, âdeti gereğince geç kalmıştı. Hastanın evine vardığı vakit, evin önünde hatırı sayılır bir kalabalık gördü. Merak etti. Zaten uşak, kendisini görmüş, kapının önünde karşılamıştı. Doktor:

— Haydi düş önüme bakalım Ahmet, beni yukarı çıkar; deyince uşak, üzgün cevap verdi: — Yukarı çıkmanıza zahmet yok beyefendi; neredeyse hemen şimdi kendisini aşağıya indirmek üzereler.

Memnunluk

— Nasıl yeni aldığın çakmaktan memnun musun? İçine sinerek kullanabiliyor musun?

— İlk aldığım zamanlar biraz bozuktu ama, şimdi epeyi düzeldi. Bir kibritte yakabiliyorum.

SEÇİLMİŞ FIKRALAR:

Madalyanın ters yüzü

Rahmi beyin karısı sert, aksi, nobran; üstelik de yüzüne bakılmıyacak kadar çirkindir. Zavallı adam, sık sık bu kadından arkadaşlarına dert yanar. Geçen gün yine bir dostuna bu konuda şikâyetle bulunuyordu. Arkadaşı, onu teselli etmek istedi; bu sevimliliklerinin yanında bir de fazilet tarafı bulabileceğini söylemek için:

— Dünyada kusursuz kadın olmaz azizim, dedi. Her kadının mutlaka hem kusuru hem de meziyeti vardır; nasıl ki her madalyanın da bir ters yüzü bulunmaktadır.

Rahmi bey, dertli dertli içini çekti:

— Şüphesiz haklısın, cevabını verdi. Ben de madalyanın tersine katlanmağa razıyım; ne var ki benim madalyamın yüzü de tersle de birbirine taş çıkartacak kadar berbattır.

Büyük tehlike

Seyfi bey; büyük moda mağazalarından birinin kapısından, yaydan fırlamış ok gibi, girdi. Telaşlı ve heyecanlıydı:

— Mağazanın sahibi kim? Nerede? Kendisini hemen görmek istiyorum.

Mağaza sahibi, adamcağızın yanına geldi:

— Buyurun, bir emriniz mi var efendim?

— Hayır, emir değil bir ricam, hattâ istihmam var.

— Estâfirullah, buyurun efendim.

— Şu vitrindeki siyah lutr manto var ya, onu yarım saat için içeri alabilerseniz bu zahmetinize karşılık ne isterseniz veririm. Size çok zahmet olacak ama kusura bakmayınız.

— Zahmet ne demek beyefendi; vazifemiz. Ama isterseniz içinde onun aynaları, hattâ daha bile güzelleri var.

— Ben mantoyu almak, beğenmek için söylemiyorum. Ne olur hele siz onu söyle bir yarım saat kadar içeri alın.

— Fakat hiçbir şey anlamadım beyefendi?

— Siz anlamazsınız ama ben çok iyi anlarım. Vakit geçirmeğe gelmez; çünkü karım tam dört keredir vitrininizin önünden yukarı aşığı geçip duruyor!..

Kurtuluş zaferinden sonra, mübadele yıllarında:

Onlar nasıl gidiyor!..

Bizimkiler nasıl geliyor!..

Milletler Gülüyor

Skandal

— İşim olmasaydı, seninle he-
men evlenirdim!

Adı oldukça çapraşık bir skan-
dala karışan bir muhasebeci,
muhakeme edilecekti. Karısı ta-
mıdıkları bir avukata başvurdu:
— Kocamı, muhakkak kurtar-
manız lazım! Eğer iki sene ve-
rirlerse çok memnun olacağız!
dedi ve avukatın eline, jüri üye-
leriyle paylaşılacak üzere şişkin-
ce bir zarf tutuşturdu.
Muhakeme günü geldi, çatı.
Neticede muhasebeci iki yıl hap-
se mahkûm oldu.

Kadın memnuniyetini ifade
etmek için avukatı yemeğe ça-
ğırdı, sıra tatlıya gelince:

— Ah! dedi adam, şu iki sene
meselesini halledene kadar ne-
ler çektim bir bilseniz? Jüride-
ki aptallar, ille de beraet ettire-
lim diye tutturmazlar mı?

Mükemmel erkek!

Uzun bir ayrılıktan sonra iki
eski arkadaş karşılaşınca dert-
leşmeğe başladılar:

— Bir Amerikalı ile evlendi-
ğini söylediler. Mesut musun?

— Evet! Ted şahane bir erkek!
Bundan böyle hep Amerikalılar-
la evlenmeğe karar verdim!...

Yazısız

Dalış

İngiliz, köprülerin birinden
kendini Taymis'e atmağa hazır-
lanırken, oradan geçen bir adam
onu kolundan çekip durdurur;
ve sebebini sorar. İngiliz:

— Hükümetin koyduğu yeni
vergiler yüzünden der, sonra
hükümetin İngiliz lirasının de-
ğerini kurtarmak için aldığı ted-
birlerle, doğru dürüst yaşama-
nın imkânsız olduğunu adama
uzun uzun anlatır; Adam tasdik
eder:

— Haklısın hemşerim, haklı-
sın...

Ve iki adam, Taymis'e ani bir
dalış yaparlar...

Takma diş

Antikacı dükkânından içeri,
bir müşteri rüzgâr gibi girdi:

— Utanmıyor musunuz? diye
bağırdı. Bu heykeli, bana fildi-
şi diye sattınız, halbuki tak-
litmiş!

Antikacı pişkin bir tavırla:

— Ah madam, dedi, filler tak-
ma diş kullanmadıkça böyle bir
şey vukubulması imkânsız!

İngilizler

Londra'nın bir numaralı dra-
matik aktörü Noel Coward,
memleket içinde yaptığı her se-
yahatte, İngilizler hakkında ve-
rilmiş, peşin hükümü çürütme
fırsatlarını kaçırmazdı.

— Herkes, İngilizlerin sadece,
at yarışı, bira, ve Brigitte Bar-
dot ile ilgilenen soğuk bir ırk
olduğu kanaatindeydi. Halbuki
bu tamamen yanlıştır. Futbol,
viski ve Claudia Cardinale'yi de
severler.

Köpek

Saatçi dükkânına kucağında köpekle, bir adam girer:

— Köpeğimi muayene eder misiniz? der.

— İmkânsız müsyö! der saatçi, ihtisasım dahilinde bir şey
değil!...

— Bal gibi senin ihtisasına girer.. Bu, beş dakikada duran
bir köpek!...

Ne olur, ne olmaz!

İki kafadar, çulluğu türkünmeden avlamak için bir çare bul-
muşlardı. Parçalanmadan çıkarılmış bir inek postunun ön ayak-
larına arkadaşın biri, art ayaklarına da öteki giriyor, tüfek ida-
resi de öndekine bırakılıyordu. Gene, bir gün böyle avlanırlar-
ken, arkadaşları bağırdı:

— Çabuk tüfeği bana ver!
— Ne var? N'oluyor?
— Ne olur, ne olmaz. Uzakta bir boğa görüyorum da!...

— Artık başbaşayız güzelim, bana her şeyi söyleyebilirsin!

Kırmızı balıklar

Milyarder Paul Getty, öteden-
beri evinde, yazıhanesinde, hat-
ta her indirdiği oteledeki odasına,
bir akvaryumda kırmızı balıkları
getirtir ve onları seyredirdi. Bir
gün onu akvaryumun önünde ya-
kalayan arkadaşı dayanamayıp
sordu:

— Kırmızı balıkları niçin bu
kadar çok seviyorsun, merak
ediyorum doğrusu?

— Yeryüzünde, ağzını açıp da
benden para istemeyen yegâne
yaratıklar bunlar!...

Sayın muslukçu

Tamiratçının telefonu çaldı.
Ahizedeki kadın sesi:

— Alo, dedi! Banyo dairesin-
de bir boru patlamış, ev su için-
de kaldı, çabuk gelin!

— Çok işim var madam!

— Rica ediyorum, eğer arzu
ederseniz, şoförümle arabayı
gönderip sizi aldırtaım?

— Arabanız ne marka?

Eşegin korkusu

Güney İtalya'daki nehirlerden
birinde, işleyen vapur, öğle saati
olduğu için tenhacaydı. Yolcu-
lar, bir jandarma bir papaz ve
eşegiydi.

Hayvan aniden ayakları üze-
rinde titremeğe başlayınca:

— Eşeginin nesi var? diye
sordu jandarma, papaza, acaba
korktu mu?

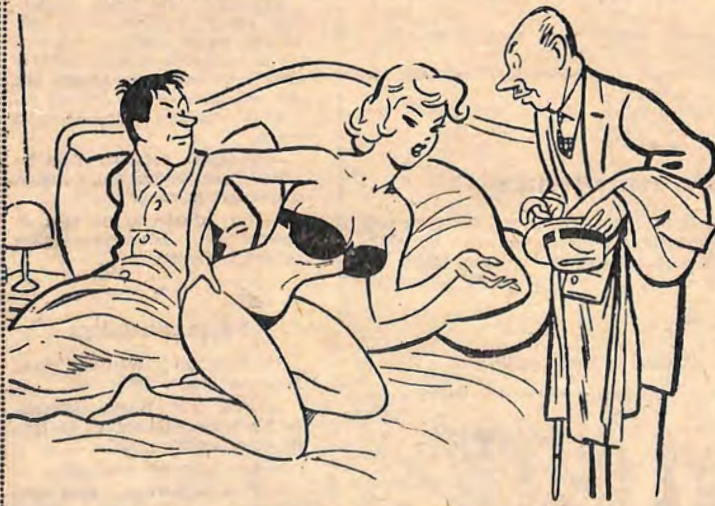
— Galiba öyle! dedi din adamı,
boynunda ipe, bir papaz ve bir
asker arasında kalsanız siz de
korkmaz mısınız?..

Dünya

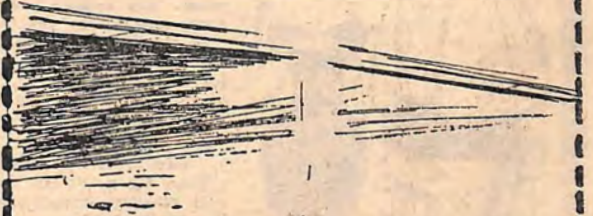
Karikatürleri

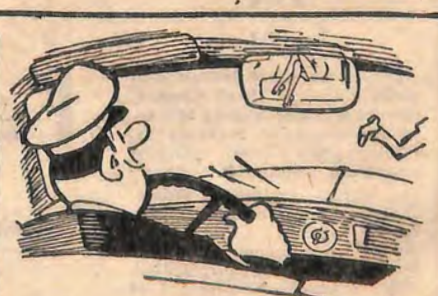
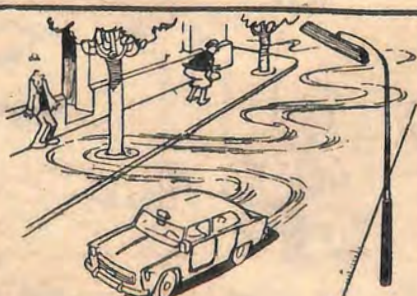
- HİSSST, HİZMETÇİYE SOKULMA ...
NEZLENİ BULAŞTIRACAKSIN !..

-SEN ŞU APARTMANIN ANAHTARINI
BANA VER KOCACIĞIM... AKLINA ES-
TİKÇE PALDIR KÜLDÜR GELİYORSUN!

-AYYY, DONDURMAM DÜŞTÜ!

YAZISIZ

SANA'lı bir dilim.... ...sihhat ve güç verir.

Çünkü SANA bol vitaminlidir.

Dikkatle seçilmiş en iyi nebatî yağlarla yapıldığından besleyici ve sihhidir.

Gelişme çağında olan çocuklar SANA'yı seve seve yerler.

Bundan dolayı, SANA'lı nefis bir dilim, herkesin aradığı en iyi gıdadır.

Sana

Ağıza tat, vücuda sihhat!

GRAFIKA

(İlâncılık: 6758—116)

REKLÂMINIZI
GAZETE VE DERGİLERLE
DEĞERLENDİRİN!

BASIN İLÂN KURUMU

YURT İÇİ VE YURT DIŞI REKLÂMLARINIZ İÇİN
HİZMETİNİZDEDİR

Genel Müdürlük :

Cağaloğlu, Türkocağı Caddesi No. 1
İstanbul

Telefon : 27 66 00 - 27 66 01

Telegraf adresi : BASINKURUMU

(Basın: 8283—117)

**YAZ
ÇEKİLİŞİNDE**

**BİR TALİHLİYE
yüz bin
LİRA
BİR TALİHLİYE
apartman
DAİRESİ**

TÜRK TİCARET BANKASI

**SON PARA YATIRMA TARİHİ 5 Haziran
CUMARTESİ**

(Reklâmcılık: 2071—118)

— Galiba seni sevmeye başlıyorum... Artık eskisi kadar canını sıkılmıyor yanında!